

TELLIJATELE

Möönast tulnud ehitusturu tulevik tume

Sõltuvus avalikust sektorist muudab ehitussektori ebakindlaks, ehitajate arvates jääb ka palju riske nende kanda. ►**Ehituse eri**

LENNUNDUS

SASil mängus viimane kaart

"See on tõesti meie viimane võimalus, kui SASil üldse tulevikku on," tõdes ettevõtte tegevjuht **RICKARD GUSTAFSON**, olles välja käinud suurkoondamise ja palgakärpe. ►**10-11**

Äripäev

Teisipäev, 13. november 2012
nr 208 (4630) **2,50 eurot**

↑ **EUR/USD**
1,2735

↓ **USD/EUR**
0,7852

↑ **EUR/SEK**
8,5809

↑ **NordPool**
41,28

↓ **Euribor**
0,363%

FOTO: ILMAR SAABAS/DELFLIEE

Tallinna prügituru uustulnuk tugevdas veelgi haaret

► Nikolai Ossipenko vennanaine sai äsja pealinna suuruselt kolmanda prügifirma omanikuks. See teeb Ossipenkost mõjukaima mängija Tallinna prügiturul.

►**2, 4-5**

PROGNOOS

Eesti majanduskasv oodatust tublim

Viimase kvartali 3,4protsendine majanduskasv üllatas Bloombergi, aga vastas SEB analüütiku enustusele. Kasvu loojad ettevõtjad aga vaatavad tulevikku ettevaatlikkusega. ►**6**

VENEMAA

Rosnefti tehing tegi uue esirikkuri

Venemaa rikkaima mehe Viktor Vekselbergi äri algas nagu paljudel teistelgi kooperatiivis. Rosnefti viimane tehing tõstis aga tema varanduse väärtuse 18 miljardi dollari. ►**12-13**

LOGISTIKA

Ebatraditsiooniline kandidaat

N-ö traditsiooniliste logistikaettevõtete seas kandideeris logistika-teo auhinnale ka näiteks Trigon Agri jälgimiskeskus, millega kontrollitakse kogu liikuvtehnikat tööd Venemaal ja Ukrainas. ►**15**

KOLUMN

„Krediiditurul ei ole usaldusega mingit pistmist, sest riski maksvad usaldatavad kuhjaga kinni.“

Tarbijakaitseameti peadirektor Andres Sooniste finantsmugavuse kõrgest hinnast. ►**18**

TEGIJA

Raul Vahisalu

Ajatembeldaja GuardTime paotab veidi rohkem Hiina turu ust

↑ On turge, kuhu on mõtet aplombiga saabuda, lüüa uks jalaga lahti ja trummipõrinaga endast teada anda. Hiina nende hulka ei kuulu. Siin on kõrge positsiooni austamine ja kommete tundmine esmatähtsad. GuardTime Eesti juhi Raul Vahisalu sõnul sillutas hiljuti võide-

tud Shanglini auhind neile teed maailma suurima lauafonide teenusepakkuja China Telekom juurde. Auhind antakse paljutöötavatele ettevõtetele ning sellega kaasneb 247 000 eurot ning viieaastane maksuvabastus. Ega nüüdki veel tulu kasserima hakata, aga võimalus on lähemal.

REPLIIK

Edukas Eesti: IT minister?

President Toomas Hendrik Ilves tegi konverentsil "Eesti IT visioon 2020: KICK OFF" ettepaneku kaaluda mõtet luua IT ministri ametikoht. Kuigi esialgu on idee süta, võib mõttel olla jumet. Näiteks juhul, kui selline minister ja tema ministeerium oleks virtuaalne, temaga kaasnev bürokraatia kasutajasõbralik ning kulud piirduvad serverirendi maksumusega. Vastasel juhul ähvardab IT ministrit Vabadussõja võidusamba saatust: kõlava sümboli rikub tehniline küündimatus. Või bürokraatia igavene vaidlus, kus algab ühe ja lõpeb teise ametkonna pädevus.

PRESIDENT
Toomas Hendrik Ilves on aktiivne säutsuja.

PÄEVA FAKT

15,6

MILJONIT eurot teenivad Läti TOP20 sportlast aastast, kusjuures edetabelit mäekõrguselt juhtiv USA korvpalliliigas NBA elatist teeniva Andris Biedriņš arvele läheb ligi pool summast ehk umbes 7,9 miljonit eurot. Temale järgnevad peamiselt kontinentaalligas mängivad Läti hokimehed. Kokku on edetabelis 12 hokimängijat, 5 jalgpallurit, 2 korvpallurit ja 1 tennisist.

AJALOO ILU

Pensioniraha voolab välja

November 2008. Äripäev kirjutas, et Eestisse Skandinaavia ja Lääne-Euroopa pensionifondide raha investeerivate välisfondide uste taha on tekkinud pikad järjekorrad ettevõtjatest, kes käivad oma firmadesse rahastusti küsimas. **Hetkeksel.** Peaaegu kogu Eesti elanike pensioniraha rändab samuti pärast kriisi välismaale. Samas Eesti ettevõtjad ja majandus vajavad investeringuid. Nii kirjutas Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse esimees Toomas Luman märtsis Äripäevas, et Eestis tegutsevate pensionifondide raha tuleb suunata Eesti kapitaliturule, sest nii saab riik elavdada Eesti majandust. Üks suurim takistus on, et Eesti kapitaliturg on varjusurmas. Isegi riigifirmad laenavad raha välismaalt. Viimane viitab veel ühele valukohale. Reedene Äripäev viitas, et muu hulgas ka kapitaliturgu elavdav riigifirmade erastamata jätmise tegelik põhjus on võimuerakondade soov majanduslikku mõjuhooba mitte käest anda.

TÄNA

Kuidas endisest miilitsast Niolai Ossipenkost sai Eesti suuruselt kolmas prügiveadaja?

KUULA KUKU RAADIOT PÄRAST KELLA 13 UUDISEID

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Must prügiäri tungib sihikindlalt Tallinna alla

Viimase kümnendi ühe populaarseima draamasarja "Sopranod" kangelane Tony Soprano oli ametlikult tegev jäätmekäitluses, lihtsamalt **prügiäris**. Võimeka ja võimuka mehe tegelik vara oli aga suuresti peidetud sugulaste või hõimlaste nime taha.

Sarnaselt itaalia-ameerika perekonnapeale on ka Nikolai Ossipenko lihtne mees. Ametlikult tegeleb Virumaa prügikuningaks nimetatud ainult tänavapuhastusega. Kui aga võtta arvesse temaga otse või kaude seotud ettevõtteid, tõusis tema juhitud hõimkond hiljutise prügifirma Adelani ostuga Eesti prügituuri Tallinna ning edasi üle Eesti. Põhimõtted, kus edu pant on läbipaistvus, avatud ja ausa konkurentsi asemel isiklikud, varjatud ja korruptsioonihõngulised tehingud.

On tõsine oht, et Ossipenko toob viimase kümnendi jooksul Virumaal viljeldud ärikultuuri Tallinna ning edasi üle Eesti. Põhimõtted, kus edu pant on läbipaistvus, avatud ja ausa konkurentsi asemel isiklikud, varjatud ja korruptsioonihõngulised tehingud.

Varjatud haare. Prügiäris pole saladuseks, et Ossipenko on Ida-Virumaal suur tegija, kuid ei ta ise ega tema kaastöölised soovi seda ametlikult kinnitada. Nii omandas kirjade järgi Adelani hoopis Ossipenko vennanaine.

Või teine näide: augustis lõi Tallinna prügiveo hanke pakkumuste avamisel hindadega platsi puhtaks firma Ekovir. Ärregistri järgi kuulub ettevõtte I.V.P.Keskus kaudu Ossipenko naisele – Natalia Ossipenkole. Ekoviri juhatuse liige on aga Nikolai Ossipenko kasupoeg Tiit Lillemets. Sarnaselt tegutseb Ossipenko tegelikult prügiäris ka Virumaal. Näiteks omab Asi Uikala Prügi la enamusakt-siaid Natalia Ossipenko firma. Iseenesest võiks ju rõõmustada, et turg on avatud ka kohalikul kapitalil põhinevatele uutele tegijatele,

„**Võib ka muidugi olla, et Ossipenko soovib nüüd hallilt alalt väljuda. Igatahes oma maine teemal ta nalja ei mõista.**“

kes pakuvad tõsist konkurentsi. Kuid tõuseb küsimus, mida Ossipenko soovib ilmselt veelgi rohkem varjata, kui oma majandusliku haarde tegelikku ulatust. Kust ja kuidas on ta teeninud oma esimese miljoni, saanud algkapitali? Hämarale taustale viitab ilmselt kõige selgemini prokuratuuri Kohtla-Järve linnapeale Jevgeni Solovjovile esitatud kahtlustused linnahangete suunamise eest pistise võtmises. Kahtlustuse järgi andis pistist ka Ossipenko firma, tehes Solovjovi majas ja ümbruses vastustasuks remondi- ja heakorratöid.

Mainepesu? Äripäev on korduvalt kirjutanud, kuidas endine politseikomissar Ossipenko on kohalike poliitikute abil teinud kommunaalärast Ida-Virumaal endale tõelise rahamasina. Alustades veel riigiametis, peitis Ossipenko ettevõtmisi alguses venna Viktori varju. Politseitöölt lahkudes sisenes Ossipenko Ida-Virumaa kommunaalteenusteärisse ja seda ennenägematu edukuse ja rentaablusega. Järjest noppis tema firma võite Narva, Jõhvi, Sillamäe ning Kohtla-Järve riigihangetel. Mõnel aastal maksti Kohtla-Järve linnaeelarvest koguni kümnendik Ossipenko firmadele.

Võib ka muidugi olla, et Ossipenko soovib nüüd hallilt alalt väljuda. Igatahes oma maine osas ta nalja ei mõista. 1. aprillil 2005. aastal avaldas Põhjarannik Ossipenkost naljaloo "Kohtla-Järve püstitab kuhu legendaarsele konkursivõitjale". Ossipenko pöördus kohtusse ja sai esimeses astmes õiguse, kuid teises jäi peale Virumaa ajaleht. Mure kuvandi pärast on ka mõistetav, sest vastupidiselt teleseriaalile Ossipenko alles tõuseb prügifirma Adelani omandamisega pildile.

A Loe Äripäevast

KAANELUGU "Ossipenko ostis end Tallinna suuri-maks prügiveadajaks" tänases lehes lk 4-5

Valmisfirmade müük, äri- ja mittetulundusühingute asutamine
Firma kätte 24H jooksul! Suur nimevalik!

 www.wasp.ee
info@wasp.ee
Tel. 6 77 01 55
Mob. 51 12 061

KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 • 24 h

Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: **www.ennustus.ee**
Kätelt ennustamine veebis: **www.hiromantia.eu**

oscarrehvid

Partner, keda võib usaldada!

- Rehvide vahetus ja remont
- Rehvihoold
- Vanarehvide kogumine

www.oscarrehvid.ee

Tallinn, Pärnu, Tartu, Rakvere

TAMREX

ÜHEST SUITSUANDURIST EI PIISA!

Kvaliteetne
TAMREX suitsuandur

8 €

SUITSUANDUR PEAB OLEMA IGAS ELURUUMIS!

- suitsuandurite puudumine või vale paigutus võib põhjustada tulesurma, kuna üks suitsuandur ei pruugi tuvastada tulekahju õigeaegselt
- ühe suitsuanduri kontrollala avatud ruumides on maksimaalselt 60m²
- vaheseinad ja laest väljaulatuvad talad vähendavad tunduvalt suitsuanduri reageerimiskiirust
- suletud ukse taga asuv suitsuandur ei reageeri tulekahjule teistes ruumides
- paigalda suitsuandur kindlasti esikusse, koridori, elutuppa, lastetuppa, enda magamistuppa ja magamistubade lähedusse ning mitmekorruselise eluaseme korral ka trepi kohale lakke

Kvaliteetne
TAMREX suitsuandur
VAIGISTUSNUPUGA

Nupu vajutus
vaigistab anduri
5 - 10 minutiks

12 €

IGAS KODUS OLGU VÄHEMALT ÜKS TULEKUSTUTI

Tulekustuti on esmane kustutusvahend tulekolde summutamiseks. Tulekustutil olevaid juhiseid järgides saab sellega hakkama iga pereliige, ka suuremad lapsed ja eakamad inimesed. Koju sobib kõige efektiivsem ja universaalsem 6kg pulberkustuti. Tamrexi 6kg pulberkustuti on Eestis müüdavatest tulekustutitest parim. Kasutame efektiivseimat kustutuspulbrit, mis kustutab samaväärselt 12kg pulberkustutiga. Lisaks on tulekustutil on jalg, seinakinnitus, kvaliteetne ventiil, rõhunäidik ning kontroll- ja ülerõhuklapp.

TAMREX 6kg
pulberkustuti

49 €

SOETA TÖÖKINDLAD TULEOHUTUSTOOTED TAMREXIST VÕI TAMREXI OHUTUSTOODETE EDASIMÜÜJATELT:

Reklaamis on esitatud soovituslikud jaehinnad ja mis kehtivad Tamrexi kauplustes. Hinnad sisaldavad käibemaksu 20%. Pakkumine kehtib kuni 31.12.2012 või kuni kaup jätkub.

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN

Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35

TARTU

Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNU

Riia mnt 169a, Savi 3

RAKVERE

Pikk 2

VILJANDI

Riia mnt 42a

JÕHVI

Tartu mnt 30

VÖRU

Piiri 2

VALGA

Vabaduse 39

NARVA

Tallinna mnt 19c

HAAPSALU

Ehitajate 2a, Uuemõisa

”Nikolai Ossipenko: Tema hakkab ka selle valdkonna äri tegelema. Mis siin halba on? Las ta tegeleb.

ÄRIPÄEV 13. november 2012

toimetaja Kadri Bank, tel 667 0399, e-post kadri.bank@aripaev.ee

Nikolai Ossipenko selle kohta, et tema vend siseneb samuti pealinna prügiärisse.

ADELAN
Prügived
teenindab
suurt piirkon-
da Lasnamäel
ja tegutseb
samuti vaba-
turul. FOTO: MATI
HIIS/OHTULEHT/
SCANPIX

PEALINNA PRÜGITURG

Ossipenko ostis end Tallinna suurimaks prügivedajaks. Juriidiliselt tehingu taga vend

ALYONA STADNIK, KOIT BRINKMANN
alyona.stadnik@aripaev.ee, koit.brinkmann@aripaev.ee

Jõuliselt Tallinna prügiveoturule sisenenud Ida-Viru suurärimees Nikolai Ossipenko sai enda kontrolli alla juba mõnda aega müügis olnud Eesti suuruselt kolmanda prügivedaja Adelan Prügived. Sellega tõusis ta pealinnas suurimaks tegijaks.

Hiljuti üllatas Ossipenko paljusid, kui temaga seotud OÜ Ekovir pakkus Tallinna viie jäätmeeo piirkonna hankel hindu, mis löid n-ö platsi puhaks. See tähendab, et Ossipenko võitis ligi kolmandiku Tallinna prügiveoturst. Siis lubati, et selle tehinguga laienemised ei piirdu.

Nüüd üllatas Ossipenko jälle, eelmisel nädalal ostis juriidiliselt tema lähikondlastega seotud ettevõtte Adelan Prügived. Kahe suure, Ragn-Sells ja Eesti Keskkonnateenused (endise nimega Veolia Keskkonnateenused) järel on Adelan püsinud aastaid turul kolmandal positsioonil.

Tehinguga läheb Ossipenko kontrolli alla juba üle poole Tallinna prügiveoturst.

Adelani ostja polnud juriidiliselt küll mitte Nikolai Ossipenko, vaid tema venna Viktori ja vennanaisega seotud osatühing Larif. Tegemist on firma, millel ei ole töötajaid ning mis on seni olnud ärilise tegevuseta. Mulluse ja tunamulluse müügi-kaibe real seisab ümmargune null.

Ise seotust ei kinnita. Mõlemad vennad väitsid Äripäevale, et Adelani ostjaks oligi Nikolai vend Viktor Ossipenko.

Samas märkis mitu Ida-Virumaal vendi Ossipenkosi teadvat inimest, et Viktoril ei ole prügi-

äris küll mingeid huvisid seni olnud. Kõnekas on ka fakt, et kuigi Nikolai Ossipenko ei ole ametlikult ka ei Uikala Prügila ega ka Ekoviri omanik, kommenteerib ta pidevalt nende ettevõtete käekäiku ega salga ettevõtete seotust. Ka eile Äripäeva kõneldes.

Küsimusele, kes vendadest ettevõtte õieti ostis, vastas üks endistest Adelan Prügived OÜ omanikest Andrei Griškun, et ta ei tea seda ega taha teemat kommenteerida enne järgmist nädalat.

Sama suletuks jäi ka teise osaniku Aleksandr Kolodi suu. Nende sõnul pidasid nad läbirääkimisi Viktor Ossipenkoga. Mina Nikolai Ossipenkot ei näinud läbirääkimiste ajal, lisas Kolodi.

Äripäeva andmetel on varem olnud teisigi Adelanit ostuhuvilisi, kuid seni polnud ettevõtte kaubaks läinud. Ossipenkol oli aga viie Tallinna prügiveopiirkonna hankel võitmise järel vaja pealinnas n-ö sillapead, sest seni oli ta tegutsenud ainult Ida-Virumaal. Ühe Äripäeva allika arvates võisid Adelanit omanikud ettevõtte müügist saada kuni miljon eurot.

“Me otsustasime omavahel, et me ei kommenteeri ettevõtte müüki kaks nädalat. Üks nädal on juba möödas ja üks on veel jäänud,” lisas Griškun.

Turul oodata muutusi. Ragn-Sells ärijuht Agu Rimmelg ennustas aga suuri muutusi jäätmeturul. “Arvestades Tallinna plaani hakata jäätme-kaätlusteenuse vahendajaks, osta Tallinna jäätmete Taaskasutuskeskus (endine Tallinna Prügila) ja härra Ossipenko tõenäolist üle 50 protsendi veoturu haaramist, võib ennustada suuri muutusi kogu Eesti jäätmeturul.”

Rimmelga sõnul pole välistatud stsenaarium, et mõne kuu pärast läheb Tallinna veoturg sarnaselt Narvaga täies ulatuses Ossipenko kontrolli alla, kõik kogutud jäätmed suunatakse sundkorras linna omandatavasse Tallinna Jäätmete Taaska-

Tasub teada
Prügiäris Nikolai Ossipenkol ametlikult osalust ei ole

ALLIKAS: ÄRIPÄEV

sutuskuskesse ning tarbijale määratakse linna kulu- ja rahavajadust arvestades hind juba otsustuskorras. “See tähendab, et ühe erakonna juhita-va linna kontrolli alla läheb üks kolmandik Eesti jäätmeturust. Tarbija jaoks tähendab see hinnatõusu,” lisas ta.

Konkurentsiameti hinnangul ei ole Adelan Prügivedude ja Larifi koondumiseks luba vaja, sest nii turuosa kui ka müügikäibe poolest jäävad nad alla ameti luba vajava piiri.

5

Tallinna piirkonna prügiveohanked võitis hiljuti Nikolai Ossipenko ettevõtte.

Ä Taust

Turu kolmanda tegija endised omanikud

omanikud kuni 8.11.2012. a. osalus protsentides

Adelan KVH OÜ, omanikud Aleksandr Kolodi ja Vitali Drozdov	43
Andrei Griškun	33
Sangen Wolf OÜ, omanik Aleksandr Kolodi	12
Invesia Holdings OÜ, omanik Vitali Drozdov	12

ALLIKAS: ÄRIREGISTER

Ä Kommentaar
Adelan teenindab
suurt piirkondaAGU REMMELG
Ragn-Sellsi ärijuht

Adelan Prügiveod on olnud müügis juba mõnda aega. Paar aastat tagasi kaalusime selle ostmist, kuid prügiveoturu ebakindlat olukorda arvesta-

des me sellest plaanist loobusime. Adelan Prügiveod teenindab Lasnamäe Laagna-Tondiraba suurt piirkonda, lisaks vabaturul tegutsemine. Ka on nad suurimad süvamahutite teenindajad. Koos Ekoviri ja Adelaniga on Ossipenko nüüd haaramas üle 50 protsendi Tallinna prügiveoturust.

Veel kinnitamata andme-

tel tegi Ekovir hiljutisel Maar-du veokonkursil kõige kallima pakkumise. Samas on Tallinna viie piirkonna teenindamiseks tehtud tegelike teenindus- ja maksukuludega võrreldes üliodav pakkumine. Kas see on kuidagi seotud võimalusega, et Tallinnal on õigus otsustuskorras konkursi järel hindu muuta, näitab aeg.

”

Koos Ekoviri ja Adelaniga on Ossipenko nüüd haaramas üle 50 protsendi Tallinna prügiveoturust.

Ragn-Sellsi ärijuht Agu Remmelg

Nikolai Ossipenko:
vend on nutikas ja
saab minuta hakkama

Nikolai Ossipekno väitel hakkab tema vend Tallinnas ise Adelanit kaudu prügiäri ajama.

Intervjuu Nikolai Ossipenkoga.

Millised on Teie plaanid Adelan Prügivedudega? See firma ei ole minu oma.

Kuidas Te olete selle ettevõttega seotud? Mitte kuidagi.

Seega Teie ei tegele selle ettevõttega? Muidugi mitte. On iseseisvad inimesed, kes oskavad äri ajada.

Teil ei ole mingeid isiklikke huve selle ettevõttega? Kui mul oleksid isiklikud huvid, siis ma ostaksin selle ettevõtte ära.

Te tegelete sama valdkonnaga, kus Teie vend ostis ettevõtte... Tema hakkab ka selle valdkonnaga äri ajama. Mis siin halba on? Las ta tegeleb.

Teie olete Tallinnas selles valdkonnas juba kuulnud, nüüd sisenes ka Teie vend sellesse

ärisse? Mis siis, las ta tegeleb. Me elame erinevates majades ning tegeleme erinevate äridega. Igal hommikul ei saa temaga kokku.

Konkurendid näevad võib-olla teid ühe tervikuna. Konkurendid võivad öelda igasuguseid asju, sellepärast nad ongi konkurendid.

Kes pidas ettevõtte ostuläbirääkimisi? Vend pidas läbirääkimisi ja tema ka ostis.

Teid seal üldse ei olnud? (jääb mõtlikuks) Jah, ei olnud.

Kas Teie plaanite talle mingeid soovitusi anda või ta tegeleb iseseisvalt? Kui ma oskan mingeid soovitusi anda, siis ma annan. Ma arvan, et ta on nutikas ja saab ilma minuta hakkama.

Kuidas läheb Teie ettevõttel Ekovir Tallinnas? Osaleme hantgetel, ootame otsuseid.

Seega plaanid on suured? Plaanid on sellised, nagu on, üritame töötada, tegeleda ning laieneda.

Viktor Ossipenko:
mina ajan eraldi äri

Vend ajab oma äri, mina oma, ütles Nikolai Ossipenko vend Viktor.

Intervjuu Viktor Ossipenkoga.

Miks ostsite Adelan Prügiveod OÜ? Ma ostsin ettevõtte selleks, et äriaga tegeleda.

Teie vend ju tegeleb sama valdkonnaga. Jah. Vend ajab oma äri, mina ajan oma äri.

See on Teie esimene äritegevus selles valdkonnas? Mul on erinevaid ettevõtmisi, erinevates valdkondades.

Kas pidasite kaua läbirääkimisi? Kuulsin, et kõik ei olnud nõus oma osalust müüma? Mis mõttes kaua? Me pidasime läbirääkimisi, kuni jõudsime otsuse-

ni, et ostame ettevõtte ära, ning sõlmisime lepingu.

Mis hinnaga ostsite? Hind on konfidentsiaalne.

Kas 3–4 miljonit eurot on reaalne hind? Ma ei tea, mismoodi te arvutasite. Saage aru, ma ei saa hinda öelda.

Te ei olnud seda ju oma niimele, ostja on Raissa Ossipenko? See on pereettevõtte, Raissa (Adelanit ostmise ettevõtte omanik – toim) on minu naine ja mina olen juhatuse liige.

Mis on Teie eesmärk? Plaanite Tallinna prügiveoturu vallutamist? Plaanime tõsiselt tööd teha. Ma ei hakka plaanidest lähemalt rääkima, pärast öeldakse, et ei saavutanud neid.

Vaata kogu pakkumist
www.max.ee/kasko

Võib juhtuda!

Arvutitega võib kõike juhtuda. Las juhtub, sest ainult meilt ostetud Dell sülearvutil on hinna sees ka **kaskokindlustus**, mis teeb õnnetuse korral su arvuti korda või annab hoopistükis uue arvuti!

Selle aasta nõutuim äriklasi sülearvuti
Dell Latitude E5530

Arvutile kaasa "meelerahu pakett":

- aastane sülearvuti kaskokindlustus
- 5 aastat garantiid
- lubadus pakkuda Eesti parimat teenindust

Küsi pakkumist: max@max.ee

Meie
soovitusindeks
on
81%MAX 123 on kõrgeima
soovitusindeksiga IT-firma Eestis
allikas: www.recommmy.commax 1.2.3
Parim arvutiteenindus Eestis

MAX 123 AS | Delli müügi- ja hoolduskeskus, Veerenni Keskus, Veerenni 58A, Tallinn, Tel 699 0678, E-post: max@max.ee

ILMSELT pole eratarbimine siiski hüppeliselt kasvanud, sest eraiskute hoiused püsisid III kvartalis kõigi aegade rekordtaseme lähedal, ütles Swedbanki Balti Investeeringikeskuse analüüsi osakonna juhataja Kristjan Tamla.

FOTO: RAUL MEE

SKP

Üllatushüpe.

Aastaproгноose loodetakse tõsta

Ä ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Esialgsel andmetel kasvas Eesti sisemajanduse koguprodukt tänava III kvartalis eelmise aasta sama kvartaliga võrreldes 3,4%, mis on nii kohalike kui ka välismaiste majandusanalüütikute hinnangul üllatuslikult hea tulemus. Leitakse, et uute näitajate valguses tuleb ilmselt teha ka optimistlikumaid prognoose kogu aasta kohta.

Bloomberg nimetas Eesti kasvu ootamatult kiireks, sest senine prognoos lubas meile 2 protsendist kasvu.

"Nagu ma juba mõnda aega prognoosinud olin, ennustasid juhtivindikaatorid pööret ülespoole kolmanda kvartali jooksul. Ja see pööre sai teoks isegi natuke kiiremini, kui ma arvasin, nii et juba kolmanda kvartali number on eelmisest kvartalist suurem," ütles SEB majandusanalüütik Ruta Arumäe. Ta lisas, et kuna majanduskasvu määr tuli kolmandas kvartalis oodatust kõrgem, siis ilmselt tuleb ka kogu aasta prognoosi veidi tõsta.

Samuti leidis Eesti Panga ökonomist Kaspar Oja, et tänavune majanduskasv võib tulla kõrgem, kui keskpang on prognoosinud.

Võrreldes eelmise kvartaliga kiirenes SKP kasv 1,7 protsendini. Swedbanki Balti Investeeringi-

Ä Taust Vaikne tõus

EUROOPA KOMISJONI eelmisel nädalal avalikustatud prognoosi järgi kasvab Eesti majandus sel aastal 2,5 protsenti ja järgmisel aastal 3,1 protsenti, mis on vastavalt teine ja esimene tulemus euroalal, ütles rahandusministeeriumi analüütik Madis Aben.

keskuse analüüsi osakonna juhataja Kristjan Tamla märkis, et kvartaalne kasv oli nii kiire viimati 2011. aasta alguses ning euroala riikide hulgas kujuneb see läinud kvartali arvestuses ilmselt kõrgeimaks näitajaks.

Majanduskasvu põhiline eesvedaja oli statistikaameti teatel siseturul toimuv: suurima mõjuga oli juba kolmandat kvartalit järjest ehituse ning info ja side tegevusala. Mõõdukalt panustasid majanduskasvu veel kaubandus, veondus, kutse- ja tehnikaalne ning haldus- ja abitegevus.

Oja tõi välja, et viimases kvartalis jätkus jaemüügi ning kapitalikaupade impordi kiire kasv.

Väliskeskkond tormine. Tamla sõnul jääb kasv suure tõenäosusega tuginema sisenõudlusele ja eelkõige investeerimisaktiivsusele ka lähiajal.

"Välisnõudluse paranemist aga hetkel ei paista. Seetõttu ei maksa eelolevatelt kvartalitelt oodata majanduskasvu taaskiirenemise olulist jätkumist ning sellega kaasneb ilmselt ka jooksevkonto edasine väike halvenemine," ütles analüütik.

Oja märkis, et ehitusega seotud tööstusharude areng viitab samas ehituse kasvu aeglustumisele. Samuti piirab paljude ja tööhoive kasvu pidurdamine edaspidi tarbimisvõimalusi.

Ka ettevõtjad on tulevikku vaadates küllaltki ettevaatlikud.

Comarketite keti emafirma ABC Supermarketi juhatase liige Jüri Vips ütles, et raske on hinnata, kas majandus kasvab ka stabiilselt edasi. "Palju

välismaal töötavaid inimesi tuleb talveks koju. Mida nad nüüd ostavad, kas uue televiisori või hakkavad rohkem piima ostma, seda on raske hinnata," rääkis Vips majandusseisu mõjust oma ettevõttele. "On valdkondi, kus kriis on suhteliselt tugev. Piima ostetakse küll, aga kui vaadata Euroopa turge, siis see ei ole positiivne ja seal on suured langused," tõi ta välja.

Transpordiettevõtte DSV Transport juhatase esimees Jaan Lepp ütles, et nemad ootavad aastalõpu seisuga SKP stabiilset, mitte aga hüppelist kasvu. "Eesti majandus on üldiselt tubli, aga meie oleme praegu ettevaatlikumad ka järgmise aasta mõttes, seda võrreldes aasta algusega," sõnas Lepp.

Lootuskiir tööstuses. Oja lisas, et kesise väliskeskkonna taustal sisendab optimismi aga tööstussektor, mille kasv oli kolmandas kvartalis aasta võrdluses majanduskasvu veel negatiivne, kuid kvartali võrdluses juba positiivne.

"Tööstustoodangu kasv suvekuudel viitab Eesti majanduse tugevale konkurentsivõimele. See võib olla teguriks, mis aitab majandusel väliskeskkonna nõrkusest hoolimata lähiajal kasvada. Tootmisetevõtete sulgemine Põhjamaades võib mõnel juhul suurendada Eesti ettevõtete tellimusi," leidis Oja. "Kokkuvõttes on Eesti majandus praegu suhteliselt heas seisus. Ehkki väliskeskkonna kasvutempo on aeglustunud, on Eesti majanduse sisemised tasakaalustamatuse ilmingud praegu väiksemad kui enne majanduskriisi."

Ä Kommentaar Lootus reformidel

KASPAR OJA
Eesti Panga ökonomist

Eesti olulisemate kaubanduspartnerite Soome, Rootsi ja Venemaa majanduskasv on aeglustunud. Ka euroalal üldiselt on majandus endiselt nõrgas seisus. Samas tugevdavad kindlustunnet mitme riigi valitsuse sammud võlakoorma kiire kasvu tõttu tekkinud tasakaalustamatuse vähendamiseks, mis parandavad konkurentsivõimet, kuid hulk reforme seisab veel ees.

Partnerite ebakindlus

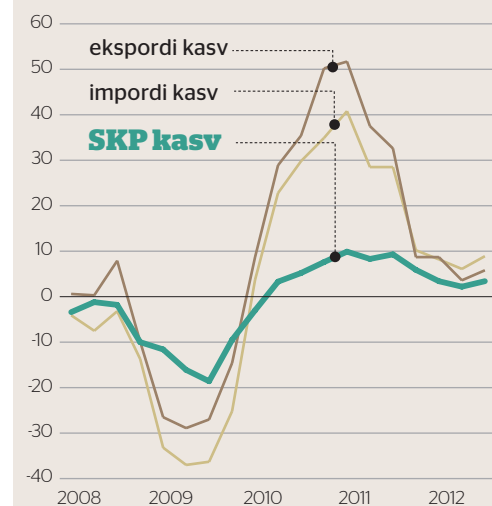
MADIS ABEN
rahandusministeeriumi analüütik

Kuigi väliskeskkond on viimase poole aasta jooksul pidevalt nõrgenenud, on viimased prognoosid optimistlikumad kui kevadel.

Renoveerimise ja infrastruktuuriobjektidega seotud aktiivne ehitustegevus järgmisel aastal tõenäoliselt aeglustub, kuni käivitub ELi struktuurivahendite uus periood. Peamine risk on napis ootuses uutele välistellimustele tööstuses kaubanduspartnerite ebakindluse tõttu.

Ä Statistika SKP võbeleb plusspoolle

SKP, kaupade ekspordi ja impordi kasv eelmise aasta sama kvartaliga võrreldes, %

ALLIKAS: STATISTIKAAMET

Isikud, kes ei täida kohustusi nõuetekohaselt:

Võlgniku nimi

Seotud isikud

AB OÜ.....Pille Visnapuu
AL OÜ.....Sirje Lilleberg, Indrek Lilleberg, Andres Lilleberg
Amour Flowers OÜ.....Igor Hristenko
AstroSky OÜ.....Peep Kalda
Biker Pub OÜ.....Deniss Kalatšov, Marina Kalatšova, Roman Dadatski
Capital Fruits and Nuts OÜ.....Signe Kapsi
Coverna OÜ.....Anatoli Karetin, Andrey Novitskiy
Delibalt Production OÜ.....Anna Volmer
Esmardi OÜ.....Ivan Demtšenko
Futuras OÜ.....Dmitri Sovtsa
Henniger Ehitus OÜ.....Carl Terras, Kristjan Kasak
Ishop24 OÜ.....Marko Priks
Jaanila OÜ.....Julika Roos, Joel Roos
Jõevesi OÜ.....Jan Jõe
Kitarrikohvik OÜ.....Heiki Lutschan
KLG Eesti AS.....Alex Kokk, Alar Lõhmus
Kodumööbel OÜ.....Meelis Keerd

Võlgniku nimi

Seotud isikud

Loosu Põld OÜ.....Uno Siik, Eerik Pikk
Marhold Grupp OÜ.....Liis Mäll
Meritalena OÜ.....Vytautas Rēza, Mareks Slīzevskis
Nordic Engineering OÜ.....Meelis Niin
PnO agent OÜ.....Ilja Golubtšikov
ProGroup Holding OÜ.....Jaak Lippmaa, Huang Zheng
Promoter OÜ (www.promoter.ee).....Henri Lindal, Gunnar Viese
Pure Paws Logistics OÜ.....Kerli Kolberg
Ransen Grupp OÜ.....Janar Kurisoo
Realman OÜ.....Andres Veeremaa
Remet-Ehituse OÜ.....Aivar Lehtmetts, Oliver Akenpää
Silverado Invest OÜ.....Marko Mölder
Silvereye Invest OÜ.....Sten Raidsalu (endine juhatase liige Karl London)
Smartnet OÜ.....Vladimir Fomkin
Sukeldumiskeskus OÜ (www.sukeldumiskeskus.ee).....Helena Ivanova
Valior OÜ.....Ants Tamm
VL OÜ.....Tiitu Vilbrant

INKASSO / VÕLAREGISTER / NÕUETE OST / MEELDETULETUSKESKUS / ÕIGUSBÜROO / SÜVAMENETLUS

Julianus Inkasso OÜ • www.julianus.ee
Telefon +372 681 4400 • E-mail: inkasso@julianus.ee • A.Weizenbergi 20, 10150 Tallinn

Julianus
INKASSO

Eesti idufirma tegi Hiinas suurteingu. Võtmeturg

Ä KADRI PÕLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Eelmisel nädalal sõlmis Eesti päritolu firma GuardTime kokkuleppe Hiina suuruselt kolmanda mobiilsideoperaatori-ga China Telecom.

Kokkuleppe tulemusena võtab ühtlasi maailma suurim lauatelefoniteenuse pakkuja China Telecom kasutusele GuardTime'i ajatempliteenuse. ASi GuardTime'i tegevjuht Mike Gault teatas, et Hiina on ettevõtte võtmeturg ning seetõttu on koostöö China Telecomiga suurepärane uudis. GuardTime'i Eesti juhi Raul Vahisalu sõnul on tehing otseselt seotud oktoobris Hiina valitsuselt saadud tunnustuse ja toetusega.

"Nüüdne koostöö Hiina telekomiga on loogiline jätk pärast seda, kui meid tõsteti rambivalgusse Shanghaini auhinna ja riigi toega," kommenteeris Vahisalu.

Müüb usaldust. "Tegu on 3G mobiiliteenuse osutamislavormi võimekuse tõstmisega. Selle lavormikaudu, mis ühendab kolmandate osapoolte teenuseid, lõppkliendi ja mille pakkujaks on China Telecom, saab GuardTime'i usaldusteenust kasutada," rääkis Vahisalu. China Telecomil on 153 miljonit mo-

GUARDTIME'I Eesti juht Raul Vahisalu on veendunud, et tehingu taga on hiljutine Hiina valitsuselt saadud tunnus. FOTO: ANDRAS KRALLA

biilsideteenuse kasutajat ning pea 60 miljonit neist on 3G kasutajad.

Tehingu hind on tema sõnul ettevõtte olemasolu Hiinas: "Tegu on koostöölepinguga. Rahaline kulu on mõlemal osapooltel, mõlemad peame tegema min-geid arendustöid. Otsekulu on lihtsalt meie olemasolu Hiinas." Ta lisas, et ka tulu saavad mõlemad, sest China Telecomiga sõlmiti nn jagatud tulu kokkulepe.

Ettevõtte Eesti juht ei osanud öelda, kui palju loodetakse uue tehinguga teenida, märkides vaid, et praegu tekitatakse baasvõimekust.

"Me võimaldame usaldust internetis, aga suurusjärgu odavamalt kui teised sarnased tehnoloogiad. Tänu sellele ei ole investeeringud suure hulga klientide teenindamiseks nii suured," rääkis Vahisalu.

Nüüd tuleb see massiefekt mängu, kui palju kliente me siis suudame teenindada ja selle kaudu jõuda lõpuks saadava tuluni. Praegu sõltub see on lihtsalt sellest, kui paljud lisateenused Hiinas hakkavad meie teenust kasutama. Mida rohkem me suudame neid teenuseid tekitada, seda suurem on tulu pool," selgitas Vahisalu.

Seli taandus

Tallinna Sadama nõukogu esimees Neinar Seli esitas nõukogule avalduse taandada end ettevõtte sponsorlustaotluste läbivaatamise komisjonist.

"Olen siiani EOK toetusi käsitlevatel koosolekudel end hääletusest taandanud, mis on alati protokollitud, kuid ka teoreetilise huvi konflikti võimaluse vältimiseks otsustasin komisjoni tööst edaspidi üldse loobuda," lausus Neinar Seli.

ARIPAEV.EE

POLITSEIAMET

Raivo Küt esitas lahkumisavalduse

Politsei- ja piirivalveameti peadirektor Raivo Küt otsustas oma ametikohalt lahkuda, et võtta maha pinged ja taastada töörahu politseis.

"Juhtum, milles Ida prefektuuri ametnikud kasutasid eelmise aasta lõpus mitme kuu jooksul liiklusjärelvalvet tehes taotlema ta seadmeid, on asetanud kogu politseiorganisatsiooni tugeva avalikkuse surve ja kriitika alla. Pingete maandamiseks ja töörahu taastamiseks politseis olen otsustanud ametist lahkuda," ütles Küt. Siseminister Ken-Marti Vaher ei kiirusta Kütide avaldust valitsusele edasi andma.

AMET

Skanska endine juht asus tööle NCCsse.

Septembri lõpus Skanska juhatuse liikme kohalt lahkunud Toomas Alle asus tööle NCC Ehituse ehitusdirektorina, kirjutas ehitusuudised.ee. Alle sõnul oli see loogiline valik.

"NCCsse tööle asumist teadsin juba varem," ütles Alle.

Nordtenwest
VÄIKELAEVADE TOOTMINE

Väikelaevade ehitusega tegelev **Nordtenwest OÜ soovib rentida Tallinnas või Harjumaal ca 500 m² suurust ja vähemalt 5 m kõrgust TOOTMISRUUMI**, millel oleks laiendamispotentsiaali.

Oodatud on soodsad pakkumised. Suur heameel oleks koostööd teha merendushuvilise ettevõtjaga.

Nordtenwest alustas ökonoomsete huvi- ja tööpaatide ehitamist 2010. aastal ning hiljutine mess Saksamaal näitas, et huvi ettevõtte toodete vastu on suur.

**Aleksander Käo, info tel 55 534 940
aleks@nordtenwest.eu
www.nordtenwest.eu**

NISSAN X-TRAIL PLATINUM EDITION VÕIMAS VARUSTUS – MÕNUS HIND

Selleks et jõuda sinna, kus vaid vähesed on käinud, läheb vaja vastupidavust, oskusi ja ennekõike julgust. Nissan X-Trail Platinum Edition on loodud neile, kes võtavad raskusi laia naeratusega.

*Kas sinagi
oled üks neist?*

SHIFT_

**NISSAN X-TRAIL 4x4
PLATINUM EDITION**

MT - 25 990 €

AT - 27 590 €

HINNAVÕIT 4810 €

- Säästlik mootor: 2.0 dCi, 150 hj
- ALL MODE 4x4-i nelikvedu, nõlvastardiabi ja mägipidur
- Navigatsiooniseade Nissan Connect
- 360° täisvaatekaamera
- Panoraamkatuseeluuk
- Disainpakett Platinum Edition

BRONEERI PROOVISÖIT JUBA TÄNA!

Fakto Auto AS

Osmussaare tee 10, Tallinn
tel 638 9200

Eurostauto OÜ

Kadaka tee 72a, Tallinn
tel 671 0900

Eurostauto OÜ

Roheline 72, Pärnu
tel 447 6111

Autospirit Tartu OÜ

Turu 47, Tartu
tel 734 1126

Wiru Auto OÜ

Kreutzwaldi 5b, Rakvere
tel 329 5560

www.nissan.ee

NISSANI OMANIK!
Ühine ja võida 3 300 €!

YOU+ NISSAN
nissan.ee/you+

Pakkumine kehtib kuni 31.12.2012. Piltidel on illustreeriv tähendus. Nissan 4x4 X-traili keskmine kütusekulu alates 6,4-7,1 l/100 km, CO₂ emissioon alates 168-188 g/km.

EAS

Ajutiseks juhiks saab Raul Parusk.

Alamets andis järele

MARTA JAAKSON
marta.jaakson@aripaev.ee

Kui reedel saatis Üleri Alamets Äripäeva toimetusse veel arvamust kui Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse juht, siis esmaspäeva hommik tõi tema tagasiastumisteate.

EASi ajutiseks juhiks saab Raul Parusk, kellea majandusministeeriumi kantsler Maarika Priske võttis ühendust juba eelmisel nädalal. Paruski sõnul jääb ta ametisse kolmeks kuuks. "Ma loodan, et selle ajaga leitakse uus juht," ütles ta.

Alamets teatas eile, et esitas lahkumisavalduse. "See on parim lahendus, et tagada EASis taas töörahu. Mul on hea meel, et leidsin nõukogu juhtidega ühise keele," teatas Alamets oma avalduses.

Alamets töötas EASis üle kümne aasta, selle juhina alates 2007. aastast. EASi nõukogu esimees Cinzia Siig ütles, et Alametsale kompensatsiooni ei makstud.

Alametsa lahkumisega ei jää EASi juhatusse ühtegi inimest, kes on olukorraga detailselt kursis.

EASi nõukogu liige Andrei Korobeinik

Seoses Alametsa tagasiastumisega jääb ära tänane EASi nõukogu koosolek ja selle asemel koguneb nõukogu neljapäeval. EASi nõukogu liige Andrei Korobeinik on pettunud, et nõukogu esimees planeerib koosolekuid ajale, mil riigikogus arutatakse järgmise aasta eelarvet. Palvele aega muuta ei ole Siig Korobeiniku sõnul reageerinud.

Korobeiniku sõnul ei ole aasta algul ametisse pandud uute juhatuse liikmete puhul nende erialaoskused kõige tähtsamad. "Juhatusse sattusid ka inimesed, kelle puhul oli määrav nende poliitiline taust ja suhtlusring. Õnneks jäid sinna ka professionaalid, osa neist pidi pärast juhatuse valimisi EASi nõukogust kiirkorras lahkuma," seletas ta.

Uus otsus sündis ootamatult. Korobeiniku sõnul anti eelmisel nõukogu koosolekul selge signaal koduõja lõpetamiseks. Alamets pidi tegelema kriisi lahendamise ja juhtima teiste juhatuse liikmete tööd. Kolleegid pidid kas sellele korrale alluma või juhatusest lahkuma. See otsus oli konsensusena vastu võetud, kuid mõni päev hiljem mõles nõukogu esimees ümber ja otsustas Alametsale umbusaldust avaldada. "Ma võin ainult eeldada, millest

on tingitud nii kiire usalduse kaotamine – ühtegi uut fakti pole nõukogu esimees nõukogule vahetult esitanud," ütles Korobeinik.

Juhatuses esimehena vastutab Alamets loomulikult EASi vigade eest, kuid seda koos teiste juhatuse liikmete ning nõukoguga, rõhutas Korobeinik. "Süüdlaste otsimise asemel oli palju olulisem olukorra lahendamine ning kahju minimeerimine – Alametsa lahkumisega ei jää EASi juhatuse ühtegi inimest, kes on olukorraga detailselt kursis. Kaotajaks jäävad Eesti ettevõtted ning EAS ise," nentis Korobeinik.

EASi nõukogu liige Kalev Lillo rõhutas, et Reformierakonna ja Alametsa vahel puudub seos, mis tõttu ei saa Alametsa lahkumine olla märk kellegi väljasurumisest. Tema sõnul on Alamets hea spetsialist. "Tema teadmisi ei tohi lasta raisku minna ja olen veendunud, et ka tulevikus on meie riigil temast kasu," hindas Lillo. "Austan Alametsa otsust, sest kui juhatuse esimehe ja nõukogu esimehe erinev probleemikäsitus hakkab kahjustama EASi mainet, saab kasutada ütlust: "Targem annab järele.""

Ka Lillo ei saa neljapäevasel nõukogu koosolekul osaleda, sest see on riigikogu istungi ajal.

2007. aastast EASi juhtinud Üleri Alamets teatas eile, et astub töörahu huvides juhi kohalt tagasi. FOTO: RAUL MEE

Kes on kes Raul Parusk

TÖÖTAS 1998–2003 Hansa-bank Grupis muu hulgas juhatuse liikme ja Hansapank Eesti peadirektorina.

KÄIVITAS Eesti kõrgtehnoloogilise ettevõtte ASI LDI sidusettevõtte tegevust Põhja-Ameerika turul, oli 2005–2007 haldus- ja hooldusteenuseid pakkuva ettevõtte ISS Eesti juhatuse esimees ja 2007–2009 Ukraina kaubanduskeskuste arendaja Expert Capital Managementi peadirektor.

SEPTEMBRIST 2009 annab rahvusvahelistele äriprojektidele finants- ja juhtimiskonsultatsioone.

FOTOUUDIS

Põllumehed sõidavad Brüsselisse raha nõudma

BALTI riikide põllumehed alustasid vanal nõukogudeaegsel traktoril teekonda Brüsselisse, et osaleda 22. novembril Euroopa Nõukogu hoone juures meelevaldusel. Aktsiooni "Balti ÜPP traktor" abil juhitakse tähelepanu Balti riikide ebavõrdsetele otsetoetustele.

FOTO: ERIK PROZES

Kärbitud Estonian Airil suurust küll

**Uue strateegia ehk vähendatud ühendustega Estonian Air teenindaks aastas 700 000 reisi-
jat ehk 5% enam kui 2010. aastal kokku.**

"Kui Estonian Air iseseisvalt jätkab ja teeb seda vähendatud graafiku alusel, siis lennufirma aastas 700 000 reisi-
jat. See on oluliselt suurem näitaja kui 2010. aastal," selgitas majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts eile riigikogu ees küsimustele vastates.

2010. aastal teenindas Estonian Air 670 000, tänava 9 kuuga 688 000 reisi-
jat.

Ministri sõnul ootas lennufirma äriplaani kohaselt 2012. aasta kahjumiks alla 10 miljoni euro. "Kahjum, mis tuli sellest suurem, on seotud võetud riskide realiseerimisega," selgitas Parts tänava 9 kuuga teenitud enam kui 20 miljoni euro suurust kahjumit. "Selles kahjumis pole midagi dramaatilist. Mõ-

130

miljonit eurot aastas annavad Juhan Partsi sõnul Estonian Airiga seotud tegevused Eesti majandusele.

ju Eesti majandusele oleks oluliselt suurem, kui seda lennufirmat üldse ei eksisteeriks." Ministri sõnul annavad lennufirma ja sellega seotud tegevused Eesti majandusse 130 mln eurot.

Lennuühenduste doteerimine sarnaselt siseriikliku transportiga pole Partsi sõnul võimalik. "See on nädala või kahe küsimus, millal ettevõtte konkreetse tegevuskava aktsionäride lauale paneb," selgitas minister.

ARIPAEV.EE

LHV Pank kasvab kiiresti

Tänavu kolme kvartaliga kasvab LHV Panga bilansimaht 29% võrreldes aasta algusega ja puhastulu 67% võrreldes eelmise aasta sama perioodiga.

Pangakaartide arvestuses on tõustud viiendale positsioonile.

Kolmanda kvartali lõpu seisuga oli LHV Panga bilansimaht 295 miljonit eurot, mis on 29% suurem kui aasta alguses. Panga hoiuste maht kasvas kolmanda kvartali lõpuks 270 miljoni euroni, mida on aasta algusega võrreldes 29% rohkem.

Panga laenuportfelli maht suurenes kolmanda kvartali lõpuks 89 miljoni euroni ja võla-
kirjaportfell 116 miljoni euroni, mis on vastavalt 33% ja 53% enam kui aasta algul.

Panga kolme kvartali kahjumiks kujunes 1,3 mln eurot, mis on kaks korda vähem kui eelmisel aastal samal perioodil.

ARIPAEV.EE

Inglismaa (UK) > BeNeLux > Saksamaa > Prantsusmaa > Taani

Täis- ja osakoormate **import-eksport** megahaagistega

AS Olbtar > www.olbtar.ee > olbtar@olbtar.ee > 731 1791 > 53 334 417

ericsson.
com

YOU MAKE THINGS WORK - ANYWHERE

Engineers at Ericsson love to find solutions - wherever they are and whatever their challenge. Because every solution at Ericsson can make a real difference to people's lives and the world we live in - more than 40 percent of the world's mobile traffic passes through Ericsson networks.

We are looking for engineers who share our passion for a challenge - at your desk, in a lab or beyond the Arctic Circle...
Join us today and make things work for tomorrow!

Electronic Design Engineer

PRIMARY RESPONSIBILITIES:

- Electronic design for production test systems
- Develop PCB's (Printed Circuit Boards) for test systems
- Be part of an Agile development team
- Cooperation with test design partners
- Participate in work for CE marking of the designs (CE - European Safety marking)

REQUIRED SKILLS:

- Design of electronic circuits analogue and/or digital
- Schematic and Layout design of PCB
- Experience from using DSP and/or FPGA is a plus
- Experience of Cadence software tool is a plus
- Excellent problem analysis and solving skills
- Good communication skills and social ability, being a team player
- Be flexible, enthusiastic, creative and pro-active
- Good English spoken and written
- Level of education - Master of Science in electrical engineering or equal

Software Development Engineer

PRIMARY RESPONSIBILITIES:

- Software design for SW Tools used in production environment
- Be part of an Agile development team
- Be design responsible for the software produced

REQUIRED SKILLS:

- Good knowledge and experience with the C# and/or C++ programming languages
- Excellent problem analysis and solving skills
- Good communication skills and social ability, being a team player
- Be flexible, enthusiastic, creative and pro-active
- Good English spoken and written
- Level of education - Master of Science in computer engineering or equal education

Mechanical Design Engineer

PRIMARY RESPONSIBILITIES:

- Hardware design for production test systems
- Develop mechanical solutions for fixtures and tools used in production
- Be part of an Agile development team
- Cooperation with test design partners
- Participate in work for CE marking of the designs (CE - European Safety marking)

REQUIRED SKILLS:

- Be able to do mechanical strength calculations
- Experience of Pro Engineer or AutoCad is a plus
- Excellent problem analysis and solving skills
- Good communication skills and social ability, being a team player
- Be flexible, enthusiastic, creative and pro-active
- Good English spoken and written
- Level of education - Bachelor of Science in mechanical engineering

Test Development Engineer

PRIMARY RESPONSIBILITIES:

- Software design for production test systems
- Be part of an Agile development team
- Cooperation with test design partners
- Be design responsible for the software produced

REQUIRED SKILLS:

- Good knowledge and experience with the C# or C++ or C programming languages
- Basic knowledge of Design for Test (DfT)
- Basic knowledge of digital and radio measurement instruments
- Be able to read analogue and digital electronic schematics
- Experience with Boundary Scan is a plus
- Experience with NI LabView is a plus
- Excellent problem analysis and solving skills
- Good communication skills and social ability, being a team player
- Be flexible, enthusiastic, creative and pro-active
- Good English spoken and written
- Level of education - Bachelor of Science in electrical engineering, computer engineering or equal education

WE WILL GLADLY PROVIDE ADDITIONAL INFORMATION

Please contact Marit Kollo by phone: 6277 077

or via e-mail: marit.kollo@fontes.ee

It is possible to apply for the engineering positions only via
Fontes Talent Management www.fontes.ee/talendipank

Deadline for applications: November 19, 2012

LENNUNDUS

SASil viimane võimalus. Nädal otsustamiseks

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Estonian Airi endine suurim omanik SAS võitleb ellujäämise eest - ametiühingutel on nädal aega, et suurkoondamised ja järsud palgakärped heaks kiita.

“See on meie viimane võimalus, kui SASil üldse tulevikku on,” ütles firma president ja tegevjuht Rickard Gustafson, kes SASi eile avalikustatud kokkuvõtte järgi kaotab ka ise palgas 20%.

Uus kokkuvõtte on tingimus, et Skandinaavia suurimale lennufirmale laenu andnud pangad nõustuksid jätkama pankroti äärel vaakuva firma rahastamist. Seda aga vaid lennufirma suuromanikeks olevate Põhjale riikide valitsuste garantiidega. Viimase üle on käinud aktiivsed eelkõnelused Brüsseliga, et Euroopa Komisjon sellist sammu lubamatuks riigiabi ei nimetaks. Komisjon ei ole veel seisukohta võtnud, ütles eile komisjoni pressiesindaja.

Firma tuleb müügikõlblikuks muuta. Nagu Eestis, on ka Rootsis raske leppida mõttega, et n-ö oma lennufirma lõpetab. SAS pole juba 2007. aastast ühtegi aastat kasumis lõpetanud. Firms on vahetunud mitu juhti, üks kokkuvõtte on järgnenud teisele. Viimased poolteist aastat on Rootsi valitsus SASile ostjat otsinud, kuid seni tulemusteta.

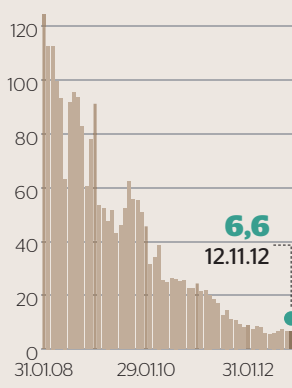
“Meie eesmärk on SAS müüa,” kordas eile Rootsi finantsturgude minister Peter Norman. “Minu hinnangul ei ole see aga SASi praeguse kulutaseme juures võimalik. Uue strateegia eesmärk on liigilha maha lõigata, muuta SAS konkurentsivõimeliseks ja teha sellega firma müük võimalikuks,” vahendas ministri pressikonverentsilt Rootsi majandusleht Dagens Industri.

Eile avaldatud radikaalne ja senisest konkreetsem strateegia näeb ette SASi töötajate palkade kärpimist kuni 15%, tippjuhtkonnal isegi enam.

“SASi palgad on alati olnud liiga kõrged ning

Hind Järsk kukkumine

SASi aktsia Rootsi kroonides

ALLIKAS: BLOOMBERG

Tasub teada Lennugraafik ei muutu

KÄRPEKAVA ei mõjuta firma reisisajad. “Me saame julgelt öelda seda, et kulude kärpimine ei aja segamini lennuplaane,” ütles SASi pressiesindaja Taanis Trine Kromann-Mikkelsen.

Omanikud Kolme riigi firma

SASi suurimad omanikud, %

Rootsi riik	21
Norra riik	14,3
Taani riik	14,3
Wallenbergide perefond	7,6

ALLIKAS: FDD

firma muutunud oludega kohanemiseks liiga jäik,” kommenteeris agentuurile Bloomberg Sydbanki analüütik Jacob Pedersen. “Need kulude probleemid on SASil olnud juba pikka aega.”

Lennufirma administratsioonist kaob nii Rootsis, Taanis kui ka Norras kokku 800 töökohta, firma juhtimine koondatakse Stockholmi. Kontsernis tervikuna kahaneb töötajate arv 15 000-lt 9000-le, mille tingib osa harude müük. Nii tahab SAS müüa näiteks kontserni maismaateeninduse osa, mille alla käivad check-in ja pagasikäitlus. Müüginimekirjas on ka lojaalsusprogramm Eurobonus ning kasumlik Norra lennufirma Widerøe. Viimane on mõnevõrra üllatav, kuna tegemist on SASi põhitegevuse hulka kuuluva tegevusalaga.

Plaani eesmärk on SASi kulutusi aastas veel 3 miljardi Rootsi krooni võrra koomale tõmmata. Suurema paindlikkuse saavutamiseks on siht rohkem allhanget kasutada. Täiendavad ligi 3 miljardit Rootsi krooni loodetakse saada varade müügist.

Tingimusel, et uus kokkuvõtte täies mahus ellu viiakse, saab SAS pankadelt ja suuromanikelt – Rootsi, Taani ja Norra riigilt – ümberkorraldusteks veel hingetõmbeaega.

Valitsused annavad garantii uuele krediidiilile mahus 3,5 miljardit Rootsi krooni, mis jääb jõusse 31. märtsini 2015.

Pankadest nõustuvad sellistel tingimustel SASi rahastamist jätkama SEB, Swedbank, DnB, Danske Bank, Royal Bank of Scotland ja Nordea. Ainsana keeldus Handelsbanken.

Rootsi riik ei taha enam raha raisata. “Vastutustundliku omanikuna on valitsus valmis piiratud aja jooksul looma eeldused, et SAS saaks äriplaanis visandatud suured muudatused ellu viia,” ütles Rootsi finantsturgude minister Norman.

Rootsi riigi osalus garantii on 749 miljonit Rootsi krooni, Taani ja Norra valitsus garanteerivad laene kumbki 500 miljoni Rootsi krooni ulatu-

”**Ma tean, et nõuame oma töötajalt väga palju, kuid muud teed ei ole.**

SASi president ja tegevjuht Rickard Gustafson

**RENAULT TRAFIC
PACK CLIM L1H1 2,0 dCi**
SOODUSHIND: € 16 760.-
HINNAVÕIT: € 4 200.-
KUUMAKSE: 196.-*

Varustus: ABS, CD-Raadio, kliimaseade, elektrilised aknad, elektriliselt reguleeritavad soojendusega küljepeeglid, kandevoime kuni 1 100 kg. Keskmine kütusekulu 7,4 l/100km, CO2 emissioon 195 g/km.

**RENAULT MASTER
PACK CLIM L3H2 2,3 dCi**
SOODUSHIND: € 21 280.-
HINNAVÕIT: € 5 300.-
KUUMAKSE: 249.-*

Varustus: ABS, CD-Raadio, kliimaseade, elektrilised aknad, elektriliselt reguleeritavad soojendusega küljepeeglid, tagumised parkimisandurid, püsikiiruse hoidja, kandevoime kuni 1 585 kg. Keskmine kütusekulu 7,8 l/100km, CO2 emissioon 203 g/km

Krediidiandjaks on Nordea Finance Estonia AS. Krediidikulukuse määr on 3,41% aastas. Tutvuge finantsteenuse tingimustega www.nordea.ee ning vajadusel konsulteerige asjatundjatega.

**RENAULT KANGOO EXPRESS
PACK CLIM 1,6 16V**
SOODUSHIND: € 11 150.-
HINNAVÕIT: € 3 500.-
KUUMAKSE: 131.-*

Varustus: ABS, CD-Raadio, kliimaseade, parempoolne lükanduks, kaubaruumi põrandakate, kandevoime kuni 650 kg. Keskmine kütusekulu 7,9 l/100km, CO2 emissioon 187 g/km.

SINU EDUKUSE GARANTII!

*LIISINGU SISSEMAKSE 10%, INTRESS 1,8%, JÄÄK 25%, PERIOOD 60 KUUD. PILTIDEL ON ILLUSTRATIIVNE TÄHENDUS.

www.abcmotors.ee

Abc Motors

TALLINN: ABC MOTORS AS - PALDISKI MNT. 105, TEL: 674 7700; **PÄRNU:** PEREAUTO OÜ - TALLINNA MNT. 82, TEL: 447 7300; **RAKVERE:** WIRU AUTO OÜ - KREUTZWALDI 5B, TEL: 329 5560; **HAAPSALU:** TRADILO OÜ - TALLINNA MNT. 73, TEL: 473 1383; **VILJANDI:** RAE AS - TALLINNA MNT. 97, TEL: 433 0987.

Renault soovitab elf

DRIVE THE CHANGE

SAS-i tegevjuht Rickard Gustafson püüab firmat päästa säästukavaga, mille käigus kaotab ta ka ise 20 protsenti oma töötasust.

FOTO: FP/SCANPIX

Taani rasvamaks pidas vastu vaid aasta

Aasta pärast Taanis rasvamaksu kehtestamist otsustasid riigi seadusandjad selle maksu kaotada – kasu tervisele ei kaalu üles kahju Taani firmadele, kirjutas Wall Street Journal.

“Rasvamaks on olnud üle hulga aja üks pahaloomulisemaid,” ütles nädalavahetusel Taani põllumajandusminister Mette Gjerskov, andes teada maksu kaotamisest. “Nüüd tuleb meil leida muud meetodid rahva tervise edendamiseks.”

Hinnanguliselt kogunes maksust 170 miljonit eurot. Ärajääva tulu korvamiseks tõstatab Taani veidi tulumaksu ja vähendab võimalusi maksustatava tulu vähendamiseks. Samuti otsustasid Taani seadusandjad loobuda suhkrumaksu kehtestamisest.

Paljusid taanlasi pahandas, et maksu alla läks mitmeid põhitoituaineid, nagu või, õli, juust ja koor.

ARIPAEV.EE

AUTOTÖÖSTUS

Saabi omanik kaebas GMi kohtusse

Hollandi sportautode tootja Spyker kaebas General Motorsi kohtusse, nõudes 3 miljardit dollarit tütarfirma Saab pankrotti ajamise eest. Lisaks lükkas firma tagasi USA autotootja ettepaneku kaasus tühistada, vahendas Reuters.

Septembris lükkas GM omalt poolt ümber väited, nagu oleks autotootja meelega saatnud Saabi pankrotti, takistades tehingut Hii-na investoriga.

ALUMIINIUMITÖÖSTUS

Deripaska firma jäi kahjumisse

Nõudlus ülevaarustatud alumiiniumiturul on sel aastal langetanud alumiiniumi hinda ning mõjutanud tugevalt ka Venemaa alumiiniumitootjat Rusali, mille kvartalikahjum oli suurim pärast 2010. aastal börsile tulekut.

Miljardär Oleg Deripaskale kuuluv Rusal sai kolmanda kvartaliga 76 miljonit dollarit (60 miljonit eurot) puhaskahjumit. Aasta varem oli alumiiniumitootja puhaskasum 620 miljonit dollarit.

ses. Aastatel 2009–2010 süstis Rootsi riik uusemissiooni kaudu firmasse 2,4 miljardit Rootsi krooni maksumaksja raha. Rohkem Rootsi valitsus SASi aktsiakapitali aga raha matta ei kavatse. Kui kokkuhoiukava on ellu viidud, üritatakse SASile uuesti ostjat leida, ütles Norman.

Pall on nüüd ametiühingute poolel. Töötajate teavitamine ja läbirääkimised algasid pikema viivitusega, sest uued kollektiivlepingud – mis vastaksid turul valitsevatele tingimustele – tuleb sõlmida väga lühikese aja jooksul.

SASil tuleb saavutada samasugune kulude tase nagu Norwegianil, Ryanairil ja easyJetil, ütles SASi juhatuse aseesimees Jacob Wallenberg Rootsi majanduslehele Dagens Industri. “Kui me töötajatega kokkuleppele ei jõua, ei jää meile ka SASi,” ütles Wallenberg.

SASi juhtkond tuleb uuesti kokku selle nädala lõpul, 18. novembril, et otsustada, kas säästukava elluviimine on võimalik.

Riskialtid fondid jahivad Kreekas allahindlusi

Kreeka varade aktiivne müük meelitab investoreid, sealhulgas riskifonde, panustama võlakriisi ohvriks langenud riigi võlakirjadele ja aktsiatele, kirjutas Reuters.

Dromeus Capital, mis on spetsialiseerunud arenevatele turgudele, alustas uue fondiga, mis panustab Kreeka valitsuse võlakirjadele ja nende ettevõtete aktsiatele Ateena börsil, mis suudavad Dromeuse arvates kõige paremini majanduslanguse üle elada.

Dromeuse tegevjuht Achilles Risvas ütles möödunud nädalal, et Kreeka praegune olukord on spekulantide jaoks ideaalne.

“Suur ebakindlus ja poliitiline ebastabiilsus on põhjustanud selle, et investorid on müü-

nud Kreeka varasid hindadeni, kust edasine langus on tõenäoliselt piiratud,” ütles ta.

Kreeka aktsiaturg on finantskriisi algusest langenud üle 80 protsendi, mis on börsiindeksi viinud 1993. aasta tasemele.

Ka teised fondid on käinud Kreekas allahindlusi otsimas. Näiteks teenis Londonis asuv riskifond Adelante 70 protsenti kasumit juunis ostetud Kreeka valitsuse võlakirjadega.

Riskifond (*hedge fund*) on fonditüüp, mille puhul portfelli valitsetakse agressiivse strateegia abil, kasutades näiteks finantsvõimendust, lühikeseks müüki või positsioonide võtmist tule-tisinstrumentides.

ARIPAEV.EE

Tuult finantspurjedesse!

Kasvatage ettevõtte müügimahtusid kindlustunde ning kiire rahavooga.

Detsembri lõpuni katab KredEx Krediidikindlustus viie EL partneri krediidilimiidi analüüsi kulud ning Svea Finantseerimine võtab enda kanda müügiarvete finantseerimise lepingutasu väärtuses 350 eur.

Tutvuge pakkumisega lähemalt aadressil: www.kredex.ee/svea

KREDEX

KredEx Krediidikindlustus AS
Hobujaama 4, 10151 Tallinn

tel (+372) 667 4100
fax (+372) 667 4101
krediidikindlustus@kredex.ee
www.krediidikindlustus.ee

SVEA FINANTSEERIMINE

Svea Finantseerimine OÜ
Pärnu mnt 139f, 11317 Tallinn

Tel. (+372) 679 9422
Fax (+372) 679 9424
finantseerimine@svea.ee
www.svea.ee

PERSOON

Mees, kes ostis endale kuldmunad.

Venemaa esirikkur

VIKTORIA LADŌNSKAJA
viktoria.ladonskaja@aripaev.ee

Pärast seda, kui Vene riigiettevõtte Rosneft osaliselt ostis THK-BP, sai THK-BP suurimast eraaktsionärist Viktor Vekselbergist Venemaa kõige rikkam inimene. Vekselbergi vara väärtus tõusis hinnanguliselt 1,5 miljardi dollari võrra ning saavutas 18 miljardi dollari piiri.

Bloombergi hinnangul on nüüd Vekselbergi vara väärtus 700 miljoni dollari võrra suurem Vene rikkurite edetabeli esimesel real olnud Ališer Usmanovi (Gazprominvestholdingu peadirektori) omast. Nagu väidab Vekselbergi esindaja Andrei Štorh, kavatseb miljardär tegeleda põhiliselt investeringutega tehnoloogiasektoris. "Tehing oli THK-BP 15aastase ajaloo loogiline lõpp," on Štorh veendunud.

Naftaärist Vekselberg aga lahkub. "Ei, ei kavatse," tsiteeris agentuur RIA Novosti Vekselbergi vastust küsimusele, kas ta plaanib edaspidi naftaäris tegutseda. Sealjuures rõhutas miljardär, et ei kavatse tegeleda naftaga ei Venemaal ega mujal maailmas.

Saatuse munad. 2010. aastal linastus Vene kinodes komöödia "Meie Russia: Saatuse munad". Filmi üks peategelasi on ärimees Viktor, kes varjab seifis kuldmine. Nende võlujõud on suur: silitad mune ja sinu varandus kasvab.

Filmis kujutatud ärimedel on palju ühist Viktor Vekselbergiga: nimi, varandus – ja munad. Nimelt ostis Vekselberg 2004. aastal Forbesi perekonnalt unikaalse kollektsiooni – maailmakuulsale kullassepa Peter Carl Faberge 180 juvelitoodet, sh üheksa "imperaatori" lihavõttemuna. Üle 100 miljoni dollari tehing vormistati Vekselbergi loodud mitmetulundusfondi Svjaz Vremen (aegade side – toim) kaudu. Tehingu ametlikuks põhjenduseks oli, et Vekselberg tahab tuua Venemaale tagasi rahvale kuuluva varanduse.

Vaskkaablist alumiiniumkroonini. Perestroika lõpus andis Mihhail Gorbatšov rohelise tule koöperatiividele ja Vekselberg ei lasknud võimalust mööda. Ta võttis vanadest kaablitest välja alumii-

„Ei, ei kavatse.

miljardär Viktor Vekselbergi vastus küsimusele, kas ta plaanib edaspidi naftaäris tegutseda

nium- ja vasksooned ja müüs neid Saksamaale hinnaga 3000 dollarit tonn. Kaabli kokkuostuhind oli 100 dollarit tonn.

Esimese firma sünd. Juba 1991. aastal lõi Vekselberg koos oma kursusekaaslase Leonard Balavatnikuga firma Renova. Vase müügist saadud rahaga ostis Renova Läänes kokku tol ajal Venemaal suures defitsiidis olnud arvuteid ja vahetas need erastamisväärtpaberite vastu. 1990. aastate keskpaigaks oli Ranoval juba nii palju erastamisväärtpabereid, et võis hakata tehaseid massiliselt kokku ostma. Vekselbergi huvitas kaks suunda: nafta ja värvilised metallid. Suurt äri otsustasid semud alustada alumiiniumist.

Enne 1990. aastate keskpaika olid Regnova kontrolli all Irkutski ja Uurali alumiiniumtehased. 1996. aastal algatas Vekselbergi ja Blavatniku ühisettevõtte Irkutski ja Uurali alumiiniumtehaste ühinemise. Nende baasil loodi uus ettevõtte – SUAL.

1997. aastal tegi SUAL läbi märkimisväärse kasvu – ta sai endale boksiitide Kesk-Tjumen maardla kaevandusloa. Maardla mahuks hinnatakse 260 miljonit tonni. Arvatakse, et see on üks suurimaid omataolisi maardlaid maailmas. 2000. aastal lõi Vekselberg kontakti veel ühe alumiiniumhiidlaste – ettevõtte Trastkonsalt – enamusaktsionäri Vasilii Anisimoviga. Vekselberg veenis teda ühinema SUALiga. 2001. aastal kuulus SUALi gruppi juba neli alumiiniumtehist: Uurali, Bogoslovski, Irkutski ja Kandalakški. Samuti ühendas grupp 19 alumiiniumettevõtet üheksas Venemaa regioonis. Laienemine jätkus.

THK – äri makromolekul. Vastavalt erastamisplaanile kuulus ASI THK kümme ettevõtet, sh nafta ja gaasi tootmisega tegelevad ettevõtted. 1997. aastal ostsid Viktor Vekselbergi ettevõtte Renova ja Alfa Grupi loodud ettevõtte Novõi Holding 40 protsenti THK aktsiastest.

Aktsiate eest maksis valdusfirma 25 miljonit dollarit ja kohustus viima ellu investimisprogrammi mahuga 810 miljonit dollarit. Sealjuures kõigi aktsiate turuväärtus erastamise ajal oli 5 miljardit dollarit. Pealegi, 810 miljonist sai riik endale kõigest 170 miljonit, ülejäänud raha aga jäeti THK-le tootmise arenguks. Neid miljoneid kasutati aga mittesihotstarbeliselt. Kuid Novõi Holdingu suhtes algatatud juurdlus lõpetati, kuna ettevõtte oli likvideeritud.

THK uued omanikud paistsid silma oma jäiga käitumisstiiliga. 1998. aastal, kui THK ostis pankrotistuva ettevõtte Sidanko võtmetähtsusega osa ASI Tšernogorneft, sai alguse THK konflikt ettevõttega Sidanko. THK tegevus Sidanko suhtes põhjustas USA negatiivse reaktsiooni, kuna "solvatud" ettevõtte üks aktsionäridest oli Ameerika ja Briti ühisfirma BP Amoco. Selle tagajärjel peatas USA mingiks ajaks laenu andmise THK-le. Kuid lõpuks saavutati kompromiss: 2001. aastal sai THK Sidanko aktsionäriks. Nüüdsest kuulub enamus direktorite nõukogus THK-le, kuid veel kolm aastat juhib ettevõtet BP Amoco Robert Sheppardiga eesotsas.

Võimuvõitluses jääb peale rikkam. 2000. aastal soetas THK Orenburgi naftaettevõtte ONAKO aktsiate kontrollpaki ning seejärel sattus konflikti ettevõttega Slavneft, kuna soovis kontrollida selle tütarettevõtteid. 2002. aastal ostsid THK ja Sibneft ettevõtte Slavneft ära.

2003. aastal 1. septembril teatasid naftagigant British Petroleum (BP) ja ettevõtte Alfa-Grupp koos valdusfirmaga Access/Renova strateegilise partnerluse sõlmimisest ja soovist ühendada oma naftavara Venemaa ja Ukraina territooriumil. Selle tulemusena tekkis valdusfirma THK-BP. Tol hetkel oli uus valdusfirma naftavarude ja nafta tootmismahutude poolest Venemaal suuruselt kolmas.

Ja veel Venemaa Ränior. Peale kõige selle tegeleb Vekselberg aktiivselt Venemaa keemiatööstusega. Ettevõttele Renova kuulub 50,6 protsenti masinaehitusega tegeleva Uurali Turbiinitehase aktsiastest. Ettevõtte Renova-StroiGrup tegeleb ehituse ja kinnisvaraarendusega. Vekselbergi huviringi kuuluvad ka taristuäri, telekommunikatsioon ja kaubandus. Seoses viimasega lõi Renova supermarketite keti. Kuid Vekselbergi üks kuulsamaid projekte on Skolkovo – Venemaa Ränior.

Kuid hoolimata kõikidest nendest äriprojektidest reageerisid välisajakirjanikud Vekselbergi Venemaa rikkaimaks inimeseks nimetamisele küsimusega, kas see on toosama mees, kes ostis endale munad. Viktor Vekselberg, maailma suurima Faberge erakollektsiooni omanik ja inimene, keda Vene meedia tituleerib isandaks, tõi 2004. aastal (siis, kui oligarh Mihhail Hodorkovski kohale kogunesid pilved) Venemaale varanduse – oma väljaostetud munad.

18

miljardit dollarit (14,2 miljardit eurot) on Venemaa rikkaima inimese Viktor Vekselbergi vara väärtus.

Ä Tasub teada
Juudi juuri ei taha meenutada

SÜNDINUD 1957. aastal Ukrainas Lvivi oblastis Drogobõtsi linnas. Kui uskuda elulugude veebilehte Liga Poleznõhh Ljudei, olid sugulussidemed nende perekonnas väga isearalikud: ema ja tema sugulased – suurearvuline ukrainna perekond –, ja oli isa Feliks Vekselberg, aga mitte ühtki tema sugulast.

DROGOBÕTŠIS elas enne sõda 15 000 juuti, pärast sõja algust põgenesid vaid üksikud, sh Feliks Vekselberg. 1944. aastal kõik linnas elavad juudid hukati. 17 aastat elas Viktor Vekselberg selles linnas ja ei teadnud, et 18 tema isapoolset sugulast on linna lähedale ühishauda maetud. Võib-olla sellepärast Vekselberg ei armastagi oma juudi juuri meenutada. Igal juhul passi järgi on ta venelane. Ühes intervjuus ütles ta: "Juudid mind omaks võtta ei taha, kuna minu ema on venelane. Venelased ei pea mind aga venelaseks, kuna isa on juut."

Ä Kes on kes Viktor Vekselberg

Lõpetanud Moskva Raudteein-seneride Instituudi.
1991. aastal teenis raha mähisest puhastatud vaskkaablite välja-veoga Venemaalt Saksamaale.
2012. aasta oktoobrini oli THK-BP suurim eraaktsionär.
TEKKISID LAHKARVAMUSED ettevõtte Rusal (maailma suurim alumiiniumitootja) põhiomani-ku Oleg Deripaskaga ettevõtte-le Rusal kuuluva Norilski Nikeli aktsiapaki müügi üle. 2012. aas-ta märtsis lahkus Vekselberg de-monstratiivselt ettevõtte Rusal direktorite nõukogu esimehe ametikohalt.
Vene innovatsioonikeskuse Skolkovo ehituse koordinaator. Üle 10% varast moodustab osa-lus innovatsioonidega tegeleva-tes Šveitsi ettevõtetes Sulzer ja Oerlikon.
OMAB MAAILMA SUURIMAT Fa-berge juveelide kollektsiooni (umbes 700 eset, sh üheksa nn imperaatori lihavõttemuna).

ALLIKAS: VENE FORBES

VENEMAA rikkaimaks meheks tõusnud Viktor Vekselberg plaanib edaspidi keskenduda investeringutele tehnoloogia-sektoris.

FOTO: ITAR TASS/SCANPIX

Hooajatööde lõpp kasvatas töötusnumbreid

Oktoobris suurenes registreeritud töötute arv 888 võrra. Kuu lõpus oli töötuna arvel 38 181 inimest ehk 5,8% 16aastasest kuni pensioniealisest tööjõust.

Töötukassa juhatuses esimehe Meelis Paaveli sõnul oli oktoobris töötute arvu kasv oodatav, kuna lõppevad hooajatööd – tegu on tavapärase tööturu se-oonsusega.

Oktoobris registreeris end töötukassas 6759 uut töötut. Oktoobrikuus sai töötukassa abi-ga tööle või alustas ettevõtluse-ga 3296 inimest. Toetudes eel-nevatel kuudel tehtud võrdlus-tele töötukassa andmetega töö-tuskindlustusmaks laekumise kohta võib väita, et tegelik hoi-vesse liikujate osakaal on veel-gi suurem, sest kõik inimesed ei teata töötukassale, et nad on leidnud uue töökoha.

Kõrgeim oli registreeritud töötuse määr endiselt Ida-Viru-maal (10,3%) ning madalaim Vil-jandimaal ja Tartumaal (3,8%).

Kõige suurema osa eelnevalt töötanud registreeritud töö-tutest moodustasid lihttööli-sed (19%), oskus- ja käsitöölised (18%) ning teenindus ja müügi-töötajad (18%).

52

inimest sai toetust ettevõtte rajamiseks, kuhu luuakse 73 uut töökohta.

Oktoobri jooksul lisandus võrreldes septembriga vähem uusi tööpakkumisi. Kuu jook-sul lisandus 4018 uut tööpak-kumist, millest 50,6% sisestati töötukassa iseteenindusportaa-li kaudu, ning kuu jooksul va-hendatavate töökohtade kogu-arv oli 8555. Kõige rohkem oli vahendatavate töökohtade seas teenindus- ja müügitööd (21%). Järgnesid oskus- ja käsitööliste-le (20%) ning seadme- ja masi-naoperaatoritele (20%) pakuta-vad töökohad.

Töötukassa maksis oktoobris töötuskindlustushüvitist 9344 inimesele. Keskmise täiskalend-rikuu eest makstud hüvitis oli 336 eurot.

ARIPA.EE

MEDITSIIN

Hinnatõus lööb haigete rahakoti pihta

Eelmisel nädalal kooskõlastamisele läinud eelnõu, mis tõstab hai-gete visiiditasu 5 eurole ning voodipäevatasu 2,5 eurole, toob haiglatele täiendavat tulu ligi 4,5 miljonit eurot aastas, kirjutas por-taal ERR Uudised.

Eelnõu seletuskirjas on märgitud, et ambulatoorse visiiditasu ar-vel suurenevad tulud umbes 3,3 miljonit eurot, voodipäevatasu ar-vel 1,25 miljonit eurot.

Ettepaneku hinnatõusuks tegi haiglate liit ja põhjendas seda asja-oluga, et alates 2002. aastast ei ole visiiditasude ning voodipäeva-tasude suurus muutunud.

Eelnõu vastuvõtmiseks on vajalik riigikogu poolthääletenamus.

Kui see nii läheb, jõustuvad uued määrad 1. jaanuaril 2013.

TULU

Tallinna vaba raha jääk on 50 miljonit

Tänavuse kümne kuuga on linnakassasse laekunud 385,3 miljonit eurot, mis moodustab ilma finantseerimistegevuseta 83% aastaks planeeritud laekumistest, vahendas Raepress.

Maksutulul on kümne kuuga laekunud 239,8 miljonit eurot, mis moodustab 88,1% aastaks kavandatud, sh laekus üksikisiku tulu-maksu 200,1 miljonit eurot ehk 84,8%, maamaksu 28,4 miljonit eurot ehk 106,4% ning kohalikke makse 11,3 miljonit eurot ehk 117,9% aastaks planeeritust.

Linna vaba raha jääk oli oktoobri lõpu seisuga 50,8 miljonit eurot.

PANGANDUS

Võlgnike kodudest väljatõstmine peatati

Hispaania pangad lükkavad kaks aastat edasi kõige keerulisemas olukorras olevate võlgnike kodudest väljatõstmised.

Pärast seda, kui Hispaania kinnisvaramull 2008. aastal lõhkes ja majanduskriis algas, on riigis umbes 350 000 inimest kodu pan-gale kaotanud, vahendas BBC.

Hiljuti hüppas neljanda korruse aknast alla ja suri 53aastane his-paanlanna, kelle koju saabusid ametnikud, et ta sealt välja tõsta. Sellelaadseid enesetapujuhtumeid on veelgi ette tulnud.

Organisatsioon nimega Hüpoteegiohvrte Platvorm on korralda-nud meeleavaldusi, tõkestades ametnike ligipääsu majadesse, kust mõnd elanikku võla tõttu välja tõsta tahetakse.

Nüüd teatas Hispaania pangandusassotsiatsioon (AEB), et majan-duslikult kõige haavatavamas olukorras inimeste väljatõstmised peatatakse kaheks aastaks.

Piirideta tööandjapensioni saad Nordeast!

Nordea Life & Pensions pakub Põhja- ja Baltimaades terviklikku tööandjapensioni lahendust, mis ei tunne riigipiire. Tegu on unikaalse võimalusega, mis teeb rahvusvahelise haardega firma-dele oma töötajate motivatsioonipaketi haldamise varasemast oluliselt mugavamaks ja kiiremaks.

Alates 2012. aastast kehtib ka Eestis tulumaksusoodustus ettevõtete poolt tehtavatele tööandjapensioni sissemaksetele.

Uuri, kuidas see enda firma ja töötajate kasuks tööle panna – helista 1773 või vaata www.nordea.ee

Nordea
Koos loome uusi võimalusi

Tutvu tingimustega www.nordea.ee ning vajadusel konsulteeeri pangatöötajaga telefonil 1773. Nordea pensionitoodete pakkujaks Eestis on Nordea Pensions Estonia AS.

VALMISTU TURUNDUSAASTAKS 2013!

WAZZAP?

2-päevane konverents kõigile turundajatele Roseni Tornis aadressil Mere pst 6, Tallinn

5. DETSEMBER: OTSETURUNDUS 2013

Kuidas e-posti turundus ja otsepostitus ergutavad müüki – garanteeritult!

10:00– 16:00 MICHAEL LEANDER (Taani)

6. DETSEMBER: TURUNDUSPLAAN 2013

Kuhu liigub turundus aastal 2013? Millised on tarbijakäitumise trendid?

10:00– 10:45 Turg ja tarbijad 2013

Margo Veskimägi, TNS Emori Balti regiooni juht

10:45–11:05 Kaubandusturundus

Ty Lehtmäe, Maxima Eesti brändi- ja kommunikatsiooni-osakonna direktor

11:05–11:25 Finantssektori turundus

Kristjan Seema, SEB turunduse ja kommunikatsiooni-divisjoni direktor

11:25–11:45 Automüügi sektori turundus

Henrik Raave, Citymotorsi juhatuse liige

11:45–12:05 Toiduainetetööstuse turundus

Marek Viilol, Põltsamaa Felixi turundus- ja müügidirektor

12:05–13:00 Lõuna

13:00–13:20 Turismisektori turundus

Peep Ehasalu, Viru hotelli kommunikatsioonijuht

13:20–13:40 Meelahutussektori turundus

Tanel Tatter, Solaris Kino kommunikatsiooni- ja turundusjuht

13:40–14:00 Ehituskaupade sektori turundus

Britte Maidra, Bauhof Group AS turundusdirektor

14:00–14:20 Avaliku sektori turundus

Kati Veskimägi, RMK turundusjuht

14:20–14:50 Kohv

14:50–15:20 Moekaupade turundus

Jaanika Terasmaa, Montoni turundusjuht

15:20–15:40 Jookide turundus

Kadri Ärm, Saku õlletehase turundusdirektor

15:40–16:00 Äriteenuste turundus

Alar Jäger, Krediidinfo asedirektor

16:00–16:20 Ravimite turundus

Ester Eemois, Pharma Holding OÜ juhatuse liige

Soodushind kuni 16. novembrini!

WAZZAP? I päev: 169 € (täishind: 199 €)

WAZZAP? II päev: 149 € (täishind: 179 €)

WAZZAP? mõlemad päevad: 299 € (täishind: 349 €)

Hindadele lisandub käibemaks.

Lisainfo ja registreerimine

tel 53 079 151 või e-posti teel

silja@best-marketing.com

WWW.BEST-MARKETING.EE

Top 100 Ball

EESTI EDUKATE ETTEVÖTETE TOP 100

võitjate avalikustamine ja autasustamine
29. novembril Estonia kontserdisaalis

Balli tantsumuusikat mängib **XXI Sajandi Orkester**
dirigent **Erki Pehk** juhendamisel

Õhtut juhib **Marten Kuningas**
Külaliste saabumine **19.30**

Külalisi tervitab Äripäeva peatoimetaja **Meelis Mandel**
Nukulikult kaunist moodi näitab **Tallinn Dolls**
Särtsakaid tantse esitavad **Kaisa Oja** ja **Martin Parmas**
Kauneid laule esitab **Liis Lemsalu**

Balliüllatused
23.00 Pidu jätkub klubi VABANK VIP-ruumides

Pilet kahele kuni 20.11: **199 eurot** (km-ga 238,8 eurot)
Pilet kahele alates 21.11 kuni 29.11: **230 eurot** (km-ga 276 eurot)

Äripäev
Registreerimine:
Telefonil 667 0304 või aadressil registreerimine@aripaev.ee
Lisainfo: Karit Jõgi, karit.jogi@aripaev.ee

VABANK
SHISHI
Home of Beauty

Tb
∞

CASINO OLYMPIC

Pernod Ricard Estonia

Revol Foto

PUUVILJAKESKUS

TRIGON Agri tootmislogistika juht **Martin Paukson** tsentraliseeritud transpordi- ja agrotehnika jälgimiskeskuses Tallinnas. Dispetšer jälgib parajasti reaajas kombinide tööd Ukraina Kirovogradi rajooni maispõllul ja määrgates pikemat tööseisakut, mis tahes kõrvalekallet kriitenumidest või sattumisel valele põllule võtab kohe ühendust kombaineri, turvateenistuse või kohalike juhtidega.

FOTO: ERIK PROZES

PRAKTILINE LEIUTIS

Venemaa ja Ukraina põldudel hoitakse Eestist silm peal. Ainult sihipärane töö

MARILIIS PINN
kaasautor

Eelmisel nädalal valiti aasta parim logistikategu, kus peaauhinna pälvis EVR Cargo AS konteinerrongi ZUBR regulaarliikluse käivitamise eest. N-õ traditsiooniliste logistikaettevõtete kõrval oli kandidaatide seas aga ka ettevõtteid, kelle põhitegevusala on midagi muud. Selle poolest üks põnevamaid näiteid oli Trigon Agri märtsis avatud transpordi- ja agrotehnika jälgimiskeskus.

Keskuses tehakse tööd, kombineerides omaval GPS-tehnoloogiat ja mitmesuguseid toetavaid tehnilisi lahendusi. Tänu sellele suudetakse keskses ööpäev läbi kontrollida kogu liikuvtehnika igapäevast tööd Venemaal ja Ukrainas.

Äripäeva küsimustele vastas Trigon Agri ASI tootmislogistika juht Martin Paukson.

Miks otsustati jälgimiskeskus just Eestisse luua? Trigon Agri tsentraliseeritud transpordi- ja agrotehnika jälgimiskeskuse loime Eestisse, sest soovisime jagada kogu grupi ettevõtetele samal ajal ja koordineeritult rahvusvahelist kogemust uute tehnoloogiate kasutuselevõtul.

Praktiliselt võimaldab saadud info ja vahetu kogemus oluliselt suurendada info kasutamise võimalusi ning ohjata võimalikke riske tehnika (väär)kasutamisel ning tõhustada agronoomiliste protsesside kontrolli.

Kui meil on samal ajal info ja võrdlevad kogemused kõigi regioonide kohta, hoiab see suure hulga aega kokku ja on ainulaadne võimalus jõuda info kiirema rakendamiseni kõigis regioonides peaaegu korraga.

Kuidas teie tehniline lahendus töötab? Süsteemi tehniline lahendus on GPS-tehnoloogial põhinevad, kuid oluliselt tehniliselt täiendatud praktilised installatsioonid kogu masinapargile. Need võimaldavad lisaks tavapäraselt jälgitavatele parameetritele, nagu asukoht, kiirus, distants, marsruut, jälgida ka teisi meie jaoks olulisi spetsiifilisi parameetreid.

Süsteemi administratiivne selgroog on vastutuste, normide ja reeglite selge ja ühtne määratlemine.

ASI Trigon Agri tootmislogistika juht Martin Paukson

Identifitseerime reaajas mistahes sõiduki juhi, sõiduvahendi, haagise või põllumajandusliku agregaadid, tuvastame tööaja kasutamise ajaliigi ja kestvuse, jälgime tööoperatsiooni vastavust plaanidele ning jälgime ka tööoperatsiooni sisu.

Süsteemi administratiivne selgroog on vastutuste, normide ja reeglite selge ja ühtne määratlemine ning ametlik kehtestamine kõigis hallatavates regioonides ja nendega tööjuhendite täiustamine. Praeguseks on kokku pandud ka sellekohane käsiraamat.

Kuidas jõudsite selleni, et sellist süsteemi vaja on? Teistest põllumajandusettevõtete lahendustest Venemaal ja Ukrainas eristab meid kindlasti saadava info vahetu kasutamine. Paljude jaoks on GPS-tehnoloogial põhinev pigem järelkontroll, meie jaoks aga ka võimalus otse sekkuda. Seetõttu suudame kindlasti palju võimalikke riske maandada enne, kui need tegelikkuses kas osaliselt või täielikult saaks realiseeruda.

Kui suur on süsteemi kasu? Finantsiline kasu väljendub eelkõige kütusenormide langetamises ja kehtestatud piirides tulemuse saavutamisel, mis olenevalt sõiduki kategooriast ulatuvad kuni 30% väiksemate normideni. Otsest mõju efektiivsusele näeme ka selles, et tänu tööaja paremale jälgitavusele on kahanenud oluliselt vajadus lisa- või renditehnika kasutamiseks hooaja tipphetkel ning varasemaga võrreldes on suurenenud tehtava töö maht iga masina kohta.

Kui palju on tõusnud töö efektiivsus? Tänu pidevale jälgitavusele jäävad tegemata mittevajalikud sõidud, vähenevad tühisõidud ning aktsepteerime vaid GPSi fikseeritud distantse. See tähendab, et kadunud on igasugune mõte spidomeetri näite võltsida.

Millised riskid olete maandanud? Tööprotsessid, sh vilja jt materiaalsete väärtuste teekond, on pidevalt jälgitavad ehk tehnika teeb ainult sihipärast tööd ja kogu tehnika on pidevalt nähtav ning turvaliselt pargitud ka pärast tööd. Täielikult on välistatud see, et tehnika sattuks kas tahtlikult või tahtmatult meie teadmata põhjustel võõrastele põldudele.

Ä Mis on mis Trigon Agri logistikategu

KESKUSE PEAMINE eesmärk on kogu grupi ettevõtete transpordi- ja agrotehnika efektiivsem kasutamine. Muu hulgas soovitakse kindlustada vilja turvaline vedu, toetada reaajas agronoomilisi protsesse ning kasutada efektiivsemalt ja sihipäraselt mitmesuguseid ressursse, nagu tööjõud, kütus, väetised, kemikaalid jpm. Peale selle tehakse jooksvalt tehnoloogilise protsessi jälgimist, mis on abiks agronoomidele tööprotsessi paremaks sisuliseks kontrolliks laialt geograafilisel alal.

Ä Taust Aasta logistikategu

TÄNAVUSELE aasta logistikateo konkursile esitati tähtjaks 12 logistikategu eri firmadelt: ABB ja Ferrometal, DHL, DPD, Eesti Post, EVR Cargo, SEBE, Smarten Logistics ja Hansapost, Tallinn Airport GH, Telema, Trigon Agri, TTÜ ja Via 3L.

KOLME VÕIDUTÖÖD esitletakse ja autasustatakse 6. novembril Tallinna teletornis logistika aastakonverentsil. Varasematel aastatel on suure auhinna pälvinud Eesti Logistikaklaster, DPD Eesti, SmartPOST, Magnum Logistics, A. Le Coq, Lextrans/Autologistika, Sillamäe Sadam, DFDS Transport (praegune DSV), Schenker ja Telema.

12

logistikategu esitati tänavusele aasta logistikateo konkursile. Kolme võidutööd esitletakse 6. novembril Tallinna teletornis.

ML-TRANSPORT

Osakoormate vedu tagaluukautodega
TALLINN – HELSINKI – TALLINN

Enne kl 12 tellitud veos järgmisel tööpäeval sihtkohas!

tel: +372 505 5074
info@mltransport.ee

www.mltransport.ee

NOVAFOREST

Novaforest OÜ
Betooni 11 D
Tel 513 5468, 511 5778

Veoautode remondi teenused
www.novaforest.ee

Seminariruumide rent

TEL 667 0105

korraldaja, kontaktandmed	ruumi suurus (m²)	istekohti	hind/ühik	hinna sees	lisatasu eest	majutus-kohti	soodustused	lisainfo
TÄHETORNI HOTELL *** Tähetorni 16, 11625 Tallinn tel 677 9100 / 110 faks 677 9096 tahetorn@neti.ee www.thotell.ee	konverentsisaal, 80 m², sisaldab tasuta 9 m² lisaruumi;	50	kokkuleppel, teeme Sulle sobiva hinna	wifi, TV, VHS-/DVD-mängija, CD-mängija, ekraan, grafoprojektor, pabertahvel, paberid, markerid	dataprojektor, paljundus, toitlustamine, kohvipausid	80+	kokkuleppel, püsikliendisoodustus koolitusruumile, koolitusel osalejatele majutus 40% odavam	Asume kesklinnast 9 km kaugusel Nõmmel. Väga head parkimisvõimalused, ühistransport bussiga nr 10, 20, looduskaunis ümbrus, meid ümbritsevad terviserajad ja Nõmme seikluspark koos basseinidega. Hotellis on à la carte restoran, kus saab korraldada ka tähtpäevi, pidustusi ja ärilõunaid. Hotellis on hubane baar ja saun. Küsi kindlasti hinnapakkumist! Leiame koos Sinuga sobiva lahenduse!
	koolitusruum Sviit, 70 m², sisaldab tasuta	6						
	19 m² lisaruumi; võimalus kohandada väiksemaid (35 m²)	50						
	seminariruumed olenevalt soovist ja inimeste arvust	16						
HOTELL ORU*** Narva mnt 120b, Tallinn tel 603 3302 faks 601 2600 sales@oruhotel.ee www.oruhotel.ee	Oru, 95 m²	100	kokkuleppel	dataprojektor, grafoprojektor, pabertahvel, TV, video, ekraan, CD-mängija, internet, wifi, sülearvuti kasutamine	paljundus, faks, toitlustamine, kohvipausid	100	kokkuleppel	tasuta valvega parkla, hea ligipääs ühiskondliku transpordiga, toitlustamine hubases à la carte restoranis, mitmekülgne valik kohvipause, võimalik korraldada firmapidusid ja tähtpäevi
	Oru 1, 60 m²	50						
	Oru 2, 15 m²	10						
ESTONIA MEDICAL SPA HOTELL A. H. Tammsaare 4a Pärnu tel 447 6905 faks 447 6901 sales@spaestonia.ee www.spaestonia.ee	Rohelise maja seminariruumid Jakobsoni II korrusel, 80 m²:		19 €/tund, 102 €/päev	dataprojektor, grafoprojektor, videomakk, televiisor, pabertahvel, interneti püsiühendus, wifi			küsi personaalset pakkumist, soodustused kokkuleppel	Paikneme Pärnu ajaloolises villarajoonis jalutuskäigu (1 km) kaugusel kesklinnast ning kõigest 300 m kaugusel kuulsast Pärnu supelrannast. Tervislik ja maitsev toitlustamine restorani buffet-lauas, kohvipauside valik ja grupimenüüd. Estonia termide sauna- ja basseinikeskus aurusaunakompleksiga (hamam), sento-ala koos Jaapani vanni ja soolasaunaga, erinevad basseinid ning Soome saun. Uuringud, konsultatsioonid, protseduurid ja iluhoolitsused. Majutusteenuse tellinud seminarigruppidele konverentsiruumide kasutamine tasuta!
	seminaristiilis	30						
	diplomaadistiilis	25						
	teatristiilis	40						
	Brackmanni klubiruum IV korrusel, 30 m²	15						
HOTELL DZINGEL Männiku tee 89, Tallinn tel 610 5300 www.dzingel.ee hotell@dzingel.ee	A-saal 45	30	65 €/päev	TV, video, grafoprojektor, pabertahvel, CD-mängija, wifi	toitlustamine gruppidele, kohvipausid, koopiad, video-dataprojektor, sünkroontõlke-aparatuur	560	kokkuleppel	Hea ligipääs ühistranspordiga, tasuta valvega parkla 100 autole ja viiele bussile, kaks sauna, tasuta wifi, soodsad kohvipausid ja lõunasöögid, võimalik korraldada firmapidusid ja sünnipäevi.
	B-saal 52	20	65 €/päev					
	C-saal 200	200	195 €/päev					
AS TAASTUSRAVI-KESKUS VIKING Sadama 15, Pärnu tel 443 1495, info@viiking.ee www.viiking.ee	D-saal 117	70	125 €/päev	TV, VHS/DVD, grafoprojektor, dataprojektor (ainult Victoria saalis), ekraan, paber- ja magnetahvel, markerid, wifi, sülearvuti kasutamine	toitlustamine, kohvipausid, helivõimendus, paljundamine	263	kaks tundi rendisauna tasuta; majutus ja raviteenused 15% letihinnast soodsamalt	Pakume Eestis ainulaadset uuringupaketti "Tervisepass" ja selle laiendatud versiooni "Juhtide tervisepass". NB! Majutuse tellinud seminarirühmadele on saali kasutamine koos tehnikaga tasuta.
	E-saal 35	20	50 €/päev					
	F-saal 55	30	65 €/päev					
	G-saal 70	45	100 €/päev					
	H-saal 22	20	50 €/päev					
FRA MARE THALASSO SPA Ranna tee 2, Haapsalu tel 473 4019, 472 4600 faks 472 4601 framare@framare.ee www.framare.ee	seminariruum, 45 m²	25	19,50 €/tund, 84,50 €/päev	pabertahvel, TV, ekraan, grafoprojektor, videomakk, wifi, paberid, pliiaatsid	dataprojektor, toitlustus, majutus, day-spaa basseini- ja saunapark, spaateenused. Seminaripakett al 47,93 € ühele	226		Toitlustamine à la carte restoranis, mitmekülgne valik kohvipause, spaateenused, day-spaa – basseini- ja saunapark (infrapuna-, soola- ja aurusaun, kaks Soome sauna, sanaarium, mereveebassein, välibassein, lebola), võimlemissaal.
	panoraamisaal, 77 m²	80						
JÄNEDA MÕIS OÜ Lääne-Virumaa 73602 Jäneda tel 384 9750 info@janedaturism.ee www.janedaturism.ee	10 erineva suurusega konverentsiruumi	10-250	10-25 €/h ja kokkuleppel	wifi, dataprojektor, pabertahvel, markerid, grafoprojektor	paljundus, kohvipausid, toitlustamine	120	kokkuleppel	Tallinnast 70 km, looduskaunis ja rahulik keskkond, külalistemaja, saunad ja spaateenused, suusa- ja matkarajad, suusalaenutus. Musta Täku Talli kõrts on peopaigana parim, laudades kuni 300 kohta! Kiire pakkumine ja sujuv teenindus.

kiire tee vastusteni
www.raamatupidaja.ee

Juhtiv Eesti
raamatupidajatele mõeldud
veebiportaal ühendab
vajalikud uudised ja
praktilised töövahendid

Töökulutused internetis

www.vakants.ee

AS Eesti Raudtee korraldab konkursi

ÕIGUSOSAKONNA JUHATAJA

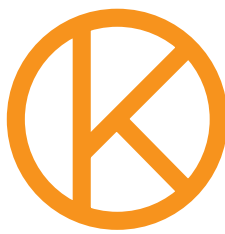
ametikohale,

kelle ülesandeks on ettevõtte õiguslase töö korraldamine, lepingute ja dokumentide välja töötamine ja kooskõlastamine, juhatuse ja struktuuriüksuste õiguslane nõustamine, ettevõtte esindamine kohtus ning teistes riigiasutustes.

Sobiv kandidaat on juriidilise kõrgharidusega, omab väga häid teadmisi ja kogemust võla- ja äriõiguse valdkonnas ning tunneb hästi raudtee tegevust reguleerivaid õigusakte. On analüütilise mõtlemisoskusega, täpne, korrektne, avatud ja hea läbirääkimisoskusega. Valdab suuliselt ja kirjalikult eesti, vene ja inglise keelt.

Ettevõtte pakub uusi ja huvitavaid väljakutseid, mitmekülgset eneseteostust ja arengut ning konkurentsivõimelist motivatsioonipaketti.

Kandideerimiseks palun saata 25.11.2012 oma CV ja senise töökogemuse kirjeldus e-posti aadressil ele.lepp@evr.ee märgusõna “KONKURSS”.
Lisainformatsioon telefonil 615 8761.

Tallinna Kaubamaja AS on Eesti juhtiv jaekaubanduskontsern, kellele kuuluvad tuntud ja tunnustatud kaubamärgid Selter, Kaubamaja, Tartu Kaubamaja, ABC King, Shu ja I.L.U., samuti esindatakse Kia ja Opel müüki ja teenindust, valmistatakse kulinaariatooteid ning tegutsetakse turvaäris. Tallinna Kaubamaja ASis töötab ligi 3400 inimest ja kontserni ettevõtteid ühendava lojaalsusprogrammiga Partnerkaart on liitunud rohkem kui 540 000 klienti. Kontserni aktsiad on alates 1996. aastast noteeritud Tallinna börsil ja ettevõtte käive oli 2011. aastal 436 miljonit eurot.

Meie meeskonnaga on oodatud liituma

KONTSERNI PEAJURIST,

kelle tööülesanded on kontserni ettevõtete juriidiline nõustamine äri-, võla-, töö- ja konkurentsioiguse vallas, sh lepingute sõlmimine, esindamine kohtus, õiguslike arvamuste koostamine, juriidiliste riskide tuvastamine ning vajadusel õigusabiteenust pakkuvate partnerite kaasamine.

Sobiv kandidaat on:

- akadeemilise juriidilise kõrgharidusega
- vähemalt kaheaastase töökogemusega töö-, äri- ja võlaõiguse vallas
- väga hea eesti keele oskusega nii kõnes kui ka kirjas
- suurepärase koostööoskusega
- hea üldistus- ja analüüsivõimega
- suure pingetaluvusega ja tulemusele orienteeritud
- korrektne, kohusetundlik ja täpne

Kasuks tuleb:

- entusiasm õigusvaldkonna suhtes
- vene ja inglise keele oskus

Pakume:

- arendavat ja huvitavat tööd
- asjatundlikku ja toetavat meeskonda
- tänapäevast ja mugavat töökeskkonda
- väarikat ja konkurentsivõimelist tasu

Töö asukoht: Tallinn

Tööaeg: täistööaeg

Tööle asumise aeg: esimesel võimalusel, kuid hiljemalt 1. jaanuaril 2013

Kandideerimiseks saata CV koos motivatsioonikirja ja palgasooviga **30. novembriks** 2012 e-posti aadressil merike.rabi@kaubamaja.ee.
Lisainfo telefonil 516 1844

it uudised seminar

28. novembril

Advokaadibüroo LEXTAL seminariruumis
Rävala pst. 4, Tallinn (Euroopa Maja)

KUIDAS KORRALDADA EDUKAID TARKVARAHANKEID?

Seminaril kõnelevad tellija, arendaja ja juriidiline nõustaja tarkvarahangete korraldamisest ja seotud lepingutest. Jagatud kogemus aitab jõuda parema koostööni.

09.30–10.00 Registreerimine ja hommikukohv

10.00–10.45 Arenduslepingute olulised tingimused läbi juristi pilgu
Advokaadibüroo LEXTAL partner ja vandeadvokaat **KARL KASK**

10.45–11.30 Arenduslepingute olulised tingimused läbi praktiku pilgu
AS Helmes avaliku sektori ärivaldkonna juht **TARMO KIIVIT**

11.30–12.00 Arutlusring: Milline on hea tarkvara arendusleping?

Advokaadibüroo LEXTAL partner ja vandeadvokaat **KARL KASK**,
Columbus Eesti konsultatsiooni- ja tiimijuht **LIIE STRENZE**,
AS Helmes avaliku sektori ärivaldkonna juht **TARMO KIIVIT**,
Registrite ja Infosüsteemide Keskuse direktor **MEHIS SIHVART**

12.00–13.00 Lõuna

13.00–13.30 Case study: Arendaja õppetund ühest avaliku sektori ebaõnnestunud suurhankest.
Columbus Eesti juhatuse esimees **IVO SUURSOO**

13.30–14.00 Case study: Mida õppis justiitsministeerium dokumendihalduse tarkvara hankest?
Registrite ja Infosüsteemide Keskuse direktor **MEHIS SIHVART**

14.00–14.30 Case study: Inimfaktori mõju ja riskijuhtimine tarkvaraarenduse juurutamisel
Farm Plant Eesti ASI logistikajuht **MARTTI LILLEORG**

14.30–15.00 Mis on agiilne arendus ja millal see aitab?
Nortal ASI tarkvaraarhitekt **TARGO TENNISBERG**

15.00–15.30 Riigihangete, sh IT-hangete probleemkohad vaidlustus-komisjoni ja kohtupraktika põhjal
Advokaadibüroo LEXTAL advokaat **PIIA KULM**

Soodushind registreerumisel kuni 21. novembrini on **159 eurot** (käibemaksuga 190,8 eurot). Tavahind 199 eurot (käibemaksuga 238,8 eurot). Registreerimine veebis www.ituudised.ee või telefonil 667 0411. Seminari projektijuht Marek Mühlberg, tel 667 0302.

NB! Kohtade arv on piiratud.

www.ituudised.ee

TÖLGE

SINA PANED ASJAD TOIMIMA – KUS IGANES

Ericssoni inseneridele meeldib leida lahendusi – kus iganes nad tegutsevad ja mis iganes on parasjagu väljakutse. Iga Ericssoni lahendus võib realselt muuta inimeste elu ja neid ümbritsevat maailma, sest üle 40 protsendi mobiilsest kõne- ja andmesidemahust maailmas liigub Ericssoni loodud võrgu kaudu. Otsime inseneri, kellele meeldivad väljakutsed – oma töölaua taga, laboris või teisel pool polaarjoont... Liitu meiega nüüd ja pane asjad toimima tuleviku jaoks!

ELEKTROONIKA PROJEKTEERIMISE INSENER

Peamised ülesanded:

- tootmise testisüsteemide elektrooniline disain
- PCB arendamine testisüsteemide jaoks, oskus projekteerida skeeme ja plaane
- arendusmeeskonna Agile liige
- koostöö testitarkvara projekteerijatega
- osalemine CE-märgistusega seadmete töös (CE – Euroopa ohutusmärk)

Eeldused:

- analoogsete ja/või digitaalsete elektronilülituste projekteerimine
- PCBde skeemide ja paigutuse projekteerimine
- suurepäraseid probleemide analüüsimise ja lahendamise oskused
- hea suhtlemisvõime ja sotsiaalsed oskused, tahe olla meeskonnamängija
- paindlikkus, entusiasm, loovus ja oskus probleeme ära hoida
- hea suulise ja kirjaliku inglise keele oskus
- teadusmagistri kraad elektrotehnikas või sellele vastav haridus

Kasuks tulevad kogemused DSP ja/või FPGA ning Cadence'i tarkvaratööriistaga.

TARKVARAARENDAJA

Peamised ülesanded:

- tootmiskeskonnas kasutatavate tarkvaratööriistade jaoks tarkvara projekteerimine
- arendusmeeskonna Agile liige
- toodetud tarkvara disaini eest vastutamine

Eeldused:

- head teadmised ja kogemused programmeerimiskeeltest C# või C++ või C
- suurepäraseid probleemide analüüsimise ja lahendamise oskused
- hea suhtlemisvõime ja sotsiaalsed oskused, tahe olla meeskonnamängija
- paindlikkus, entusiasm, loovus ja oskus probleeme ära hoida
- hea suulise ja kirjaliku inglise keele oskus
- magistrikraad informaatikas või sellele vastav haridus

MEHAANIKA PROJEKTEERIMISE INSENER

Peamised ülesanded:

- testisüsteemide jaoks riistvara projekteerimine
- tootmises kasutatavate seadmete ja tööriistade jaoks mehaaniliste lahenduste väljatöötamine
- arendusmeeskonna Agile liige
- koostöö tegemine testitarkvara projekteerijatega
- väljatöötatud seadmete CE-märgistusega seotud töös (CE – Euroopa ohutusmärk) osalemine

Eeldused:

- oskus teha mehaanilise tugevuse arvutusi
- kasuks tulevad kogemused Pro Engineeri või AutoCadiga
- suurepäraseid probleemide analüüsimise ja lahendamise oskused
- hea suhtlemisvõime ja sotsiaalsed oskused, tahe olla meeskonnamängija
- paindlikkus, entusiasm, loovus ja oskus probleeme ära hoida
- hea suulise ja kirjaliku inglise keele oskus
- bakalaureusekraad mehaanikas

TESTITARKVARA ARENDUSINSENER

Peamised ülesanded:

- testisüsteemide tarkvara arendamine
- arendusmeeskonna Agile liige
- koostöö oma meeskonnaga
- vastutus toodetud tarkvara disaini eest

Eeldused:

- head teadmised ja kogemused programmeerimiskeeltest C# või C++ või C
- algtadmised testitavusest (Design for Test, DFT)
- algtadmised digitaalsetest ja raadiomööteinstrumentidest võime lugeda analoog- ja digitaalelektronikaskeeme
- suurepäraseid probleemide analüüsimise ja lahendamise oskused
- hea suhtlemisvõime ja sotsiaalsed oskused, tahe olla meeskonnamängija
- paindlikkus, entusiasm, loovus ja oskus probleeme ära hoida
- hea suulise ja kirjaliku inglise keele oskus
- teadusbakalaureuse kraad elektrotehnikas või informaatikas või sellele vastav haridus

Kasuks tulevad kogemused Boundary Scani ja NI LabView'ga.

JAGAME MEELSASTI LISAINFORMATSIOONI

Marit Kollo, tel 627 7077, marit.kollo@fontes.ee

Kandideerimine toimub üksnes Fontese talendipanga kaudu www.fontes.ee/talendipank

Kandideerimise tähtaeg on 19. november 2012

ÄRIPÄEV 13. november 2012

toimetaja Harry Tuul, tel 667 0182, e-post harry.tuul@aripaev.ee

ÜKS KÜSIMUS

Eilne Äripäev kirjutas, et rahandusministeerium on koostamas laiemat analüüsi kolmanda samba maksete kohta riigitootaja eest, kus vaadeldakse ka eripensioneid, tulemused selguvad 2013. aasta esimeses pooles.

Mida te arvate töötajate premeerimisest III samba osakutega?

VALDO KALM
EMT peadirektor

Praegu ei ole selle peale tõsiselt mõeldud. Mõni aasta tagasi arutasime seda teemat, kas see on üldse huvitav. Aga meie ettevõtte keskmine vanus on väga väike ja pigem noored ei mõtle sellise asja peale ega oska seda nii palju väärtustada. Ehk siis ettevõttes töötavatele noortele pole see teema piisavalt huvipakkuv. Ütlevad, et parem teenida raha ja nad teavad ise, kuidas oma asjadega hakkama saavad.

ANDRES TRINK
Merko Ehituse juhatuse esimees

Ütlen ausalt, et nii konkreetset ei ole see juhtuks olnud. Pigem see on laiem kompensatsioon küsimus.

Praegu on meie jaoks olulisem küsimus, mis on tulemustasu proportsioon põhipalka ja juhul kui meil oleks likviidsem aktsiaturg, siis pigem diskuteeriks optsiooniprogrammi ja sarnaste komponentide teemal, mis kahjuks praegu ei ole nii aktuaalsed.

JANNE TAPIO LIHAVAINEN
Prisma Peremarket AS

Me ei kasuta sellist preemiat, kasutame lihtsaid süsteeme. Me kasutame tulemuspalka kui on tulemusi, siis premeerime.

LUGEJA ARVAB

„Üks asi on Euroopa kui maailmajagu, teine asi on Euroopa Liit kui riikide majandusühendus ja kolmas asi on euroala, mis on Euroopa Liidu ühtset raha kasutavate riikide kogumik. Praegu käib jutt viimasest.

Kommentaari artiklile “Eesti pändab euroala vaeseima tiitli Kreekale”.

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress
Toimetuse:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Vainu Rozental,
vainu.rozentala@aripaev.ee
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
Seminarid, käsiraamatud,
Raamatuklubi ja infolehed:
tel: (372) 667 0207,

faks: (372) 667 0290
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Ainult Äripäeva paberlehe tellija
saab lugeda Eesti parimat majanduslehe digiversiooni **Internetis, iPadis ja nutitelefonis.**
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetuse kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

ÄRILAUSE

„Ülari Alamets: Kapten ei saa laevalt lahkuda, kuniks meri on tormine ja laev lekib.

Eile esitas Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse juht lahkumisavalduse, kuigi alles reede pärastlõunal Äripäevale saadetud arvamusartiklis välistas ta oma soovil lahkumise. Loe meie veebiküljelt, miks. www.aripaev.ee.

KOLUMN

Usalduseta laenuturul maksab mugavus ränka hinda

Laen ehk krediit on trüginud peagasse eluvaldkonda. Kuigi teame peast nimetada viit või kuut panka ja mõnd ülikõrgete intresside poolest meelde jäänud kiiralaenajat, annab majandustegevuse register krediiditurust hoopis teise pildi. Sealt võib kokku lugeda ligi 180 laenu- ja 40 liisinguandjat. Lisaks eksisteerib loendamatu arv automüüjaid, mööbli-, tehnika- ja reisiettevõtet, kes müüvad oma tooteid-teenuseid krediidi peale ehk järelmaksuga.

Huvitav, kui palju krediit- ehk usalduskaarte on Eestis välja antud ja kui palju on lisaks neile sõlmitud veel teisi usalduslepinguid, nagu arvelduskrediidi-, laenu-, järelmaksu ja liisingulepingud? Julgen pakkuda, et nende arv ületab Eestis rahvaarvu.

Riskid tarbija õlul. Kui vaatame tööle näkku, tuleb tõdeda, et praegusel krediiditurul ei ole usaldusega mingit pistmist, sest kogu laenuettevõtete riski maksavad usaldatavad kuhjaga kinni. Miks muidu meile täiesti tundmatud isikud on otsustanud oma usaldust meile värvikalt ja kõikvõimalike kommunikatsioonikanalite kaudu reklaamida? Kas see ei peaks meid kutsuma üles ettevaatlikkusele? Või kuidas peaksime suhtuma tõsiasja, et Eestis leidub ettevõtjaid, kes ühe käega väljastavad kiireid laene ja teise käega osutavad inkassoteenust? Ilmselt ütleb see, et tarbijal tasuks olla seda ettevaatlikum, mida ahvatlevam on vilkuvate tulede saatel reklaamitud pakumaine.

Meie loomupärasest ettevaatlikkusest krediiditurul tasakaalustamiseks ei piisa ja nii on pärast maailma majandust tabanud suurkrahi Euroopa Liit järk-järgult karmistanud laenuandmise mängureegleid. Üks olulisemaid muudatusi, mis mullu võlaõigusseaduse muutmise tõttu ka Eestis kehtima hakkas, on vastutustundliku laenamise põhimõte ehk laenuandja kohustus kontrollida ja veenduda tarbija laenu tagasimaksmise võimekuses. Teine oluline muutus pani laenuandjale ülesande anda tarbijale enne laenu võtmist võimalus võrrelda erinevate pakumiste tingimusi. Selleks töötati välja suisa ühtne teabelehe vorm ning selle jagamine tehti kohustuseks kõigile krediidiantjatele.

Silmakirjalik vastutustundlikkus. Kahjuks oleme praegu olukorras, kus finantsteenuste pakujad vannuvad avalikult truudust vastutustundlikkusele krediidi andmisel, aga ei pea igapäe-

ANDRES SOONISTE
tarbijakaitseameti peadirektor

„Tihti tundub, et olemegi tarbijatena võrdsustanud usalduse mugavusega.

vases klienditeeninduses seadusega kehtestatud nõuetest kinni.

Aasta tagasi tehtud kombineeritud finantsteenuste uuringus kaardistati näiteks liisingusektori kitsaskohad ja nendest leidudest teavitati ka teenusepakkujaid. Selle info võtsid ettevõtteid vastu vaoshoitud tänulikkusega ning tarbijakaitseametile anti lubadus asjad joonde ajada. Hiljuti lõppenud korduskontroll paljastas aga, et probleemid pole kusagile kadunud. Toon mõne lihtsa näite. Tarbija ei taju enamasti, et annab liisingutaotlust tehase õiguse oma andmete edastamiseks kolmandatele osapooltele ka muude teenuste pakumiseks. Erinevate firmade pakumiste võrdlemiseks mõeldud teabelehte ei anta ka mitmekordset tarbijapoolsel nõudmisel, rääkimata lepinguprojekti nägemisest enne, kui tarbija on andnud jah-sõna.

Mugavad tarbijad. Nende rikkumiste juures on eriti kurb see, et tarbijad ei väljenda oma rahulolematust. Ikka ja jälle sõlmitakse krediidilepingud esimese teenusepakkujaga ilma, et oleks võetud alternatiivseid pakumisi, neid võrreldud ja tingimustega tutvutud. Ilmselt mõtleb nüüd enamik lugejatest, et nende viimane krediidiotus oli ilusti-kenasti läbi mõeldud ning tehtud sai teadlik valik. Kas see oli tõesti nii? Enne, kui vastate, tehke üks test – küsige endalt, kuidas arvutatakse teie viimase laenu, liisingu, järelmaksu või krediitkaardi puhul intressi? Kas laenuks võetud summalt või jäägilt?

Arvan, et suuremate laenude võtjad selles testis väga ei põrunud, küll aga jättis küsimus tummaks näiteks järelmaksuvõtjad. Sellest, kas intressi arvutatakse krediidi summalt või jäägilt, sõltub otseselt tagasimakstava raha hulk. Näiteks soetades 500eurose elektroonikavidina aastase järelmaksuga, mille intress on 20 protsenti, on laenu jäägilt arvestatuna tagasimakstav summa ligi 550 eurot. Kui intress arvutatakse laenu summalt, tuleks tagasi maksta 600 eurot (vahe on 50 eurot ja see kataks juba kahe kuu elektriarve!). Kindlasti võiks veelgi leida piasasju, mis järjekindlalt, pisku haaval, meie igapäevast rakkotti meile endale teadmatult tühjendavad. Aga eks me ole nii mõnegi olukorraga leppinud lihtsalt mugavuse pärast. Tihti tundub, et olemegi tarbijatena võrdsustanud usalduse mugavusega. Mugavusel on oma hind ja kui oled selle teadlikult valinud, ei ole see probleem. Kui aga krediidileping osutub mugavaks vaid laenuandjale, on reeglina juba hilja.

BLOGI

Heaolu saab kasvada vaid koos palgaga

Valdav osa tööealistest inimestest on palgatöötajad ning saavad peamise osa oma sisetulekute palgatööst.

Valdava osa pensionäride sisetulek sõltub sellest, kui kõrged on eestlaste palgad. Inimeste heaolu mõõdupuuna võiks seetõttu kasutada reaalpalkade kasvunumbrit ning seda, kui kiiresti jõuame oma palganumbrites järele Euroopa keskmisele. Selles valguses on järjekordselt valus lugeda Eesti edu valemına odavat tööjõu-

REIN JÄRVELILL
Meremäe vallavanem (SDE)

„On valus lugeda Eesti edu valemına odavat tööjõudu.

du. Viimases Eesti Panga tööturu ülevaates tuuakse välja valitsuse ühe olulise tegevuse eesmärgina hoida kinni palgakasv riigis.

Vastava pressiteate pealkiri on “Kestlik majanduskasv eeldab liigse palgasurve taandumist”, mida võiks tõlkida ka, et “Meie majandusedu aluseks on odav tööjõud”. Kindlasti võiks tekkida meie palgasaajatel küsimus, mis kasu saan ma majanduskasvust, kui minu sisetulekud ja heaolu ei kasva.

Eesti majanduse edust räägiks pigem see, kui tööjõu nappus hakkab suurendama palgasurvet ning toimima hakkab ka tööjõu turg. Praeguses olukorras, kui inimestel ikka veel on keerukas tööd leida ja seda eriti noortel, oleks tööjõu turu tekimine igati tervitatav.

Viimastel aastatel oleme välisrände tõttu kaotanud 20–34aastaste põlvkonnast 8,5%. Neid inimesi ei saa tagasi madalate palgade ning kõrge tööpuudusega.

MONAVIE LIIDRID TEENIVAD TASKILA PALKA. Võrkturundusäri MonaVie Eesti liidrite kuusissetulek on samal tasemel Tero Taskila omaga. Tarbijakaitseamet uurib püramiidskeemile sarnanevat ärimudelit. **HOOP ENERGIAHINNALE.** 2021. aastal peaaegu vältimatuks muutuv energia mikrotootmine on juba praegu kasulik investeering.

EASI JUHI JÄRSK MEELEMUUTUS. Täna (eile – toim) esitas EASI juht Ülari Alamets lahkumisavalduse, alles reede pärastlõunal Äripäevale saadetud arvamuskirjeldus välistas ta enda soovil lahkumise. **NETIFIRMA TÕMBAB HAJAMEELSEID ÕNGE.** Petuskeemi kasutatav soomlastele kuuluv 118finder maandus Eesti turule. Tarbijakaitseamet on saanud kaebusi.

KOMMENTAAR

Turule lisandub riskiraha

Balti Innovatsioonifondi loomise peamine eesmärk on tuua investeringuid tegevust laiendavatesse ettevõtetesse. Riski- ja erakapitali investeerin-gute sihtrühm on kõrge kasvu-potentsiaaliga ettevõtted, mil-le võimalik väärtuse kasv tu-levikus on piisavalt suur, et in-vestorite võetav risk ja võimalik teenitav tulu oleksid tasakaa-lus. Kehtib loogika, mida suu-raid riske võetakse, seda suu-rem peab olema ettevõtte väärtuse kasvu potentsiaal.

Eesti väikesel turul tegutse-des tähendab see laienemist väl-listurgudele, kuna teisiti pole piisava kasvu saavutamine või-malik. Seega on teiste sarnaste fondidega analoogselt BIFI siht-grupiks rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised ettevõtted.

Sellised ettevõtted loovad üldjuhul kõrget lisandväärtust ja väärtuslikke töökoh-ti. Viimane on oluline nii otsese tööhõive kui ka tööjõu kvalitee-di seisukohalt. Inimesed, kes on töötanud tugevates rahvusaa-helistes ettevõtetes, viivad oma kogemuse edasi ka tulevastele töökohadele või siis juba enda asutatavatesse uutesse ettevõ-tetesse. See tõstab kokkuvõttes tööjõu kvaliteeti laiemalt ning arendab meie ettevõtlusmaas-

ANDRUS TREIER
KredExi juhataja

”

Balti riikide omaka-pitaliinvesteeringute tase on vaid 14% ELi keskmisest.

tikku. Teine eesmärk on koha-liku riskikapitalituru arenda-mine. Balti kapitaliturg po-le aktiivne ning investeeringu-te maht ettevõtetesse jääb olu-liselt alla nii Euroopa kui ka muude arenenud majanduste vastavatele mahtudele. Balti riikide omakapitaliin-vesteeringute tase on vaid 14% (!) ELi keskmisest. BIF pakub eelkõige kahte funktsiooni. Esi-tekts teevad BIFI investorid, KredEx Eestist, LGA Lätist, Invega Leedust ja Euroopa Investeeri-misfond (EIF) märkimisvää-rse investeeringu siinsele turu-le summas 100 miljonit eurot, millele lisaks kaasatakse erain-vestoritelt 100–150 miljonit eu-rot. BIFI näol on Balti turul ole-

mas oluline ankurinvestor, mis lihtsustab erainvestoritelt raha kaasamist.

Teiseks on investori ja BIFI fondijuhina kaasatud EIF. Vii-mane omab era- ja riskikapita-li tegevuses suurt, pikaajalist ja edukat kogemust. Tegemist on ühega vähestest Balti riiki-de ühisest initsiatiivist, mis on saanud konkreetse väljundi all-kirjastatud lepingu näol. Kus-juures tegemist on esmakord-se juhtumiga, kus erinevate riiki-de poolt ühise fondi loomine on Euroopas õnnestunud.

Eriti suhteliselt väikesel riiki-del on selline koostöö hädavajalik, et potentsiaalsetel rah-vusvahelistel (institutsionaalse-tel) investoritel tekiks huvi Bal-timaade ettevõtteid ning siin-seid võimalusi uurida.

Loodetavasti avaneb ka ko-halikel pensionifondidel suu-rem võimalus siinsesse ettevõt-lusse investeerida. Seni on riiki-de kaasabil loodud fondide te-gevust oluliselt piiranud just asjaolu, et keskendutakse vaid ühe riigi ettevõtetele, mistõttu on teatud tegevusalal sobilike investeerimisobjektide arv pii-ratud. Investeeringute tegemi-seni läheb veel mõnevõrra aega, kuid edasisteks tegevusteks on loodud selge ja ühene alus.

ta konkurentsivõimet vastutus-tundetu devalveerimisega.

Itaalia peab õppima, kuidas elada euroga ja euroalal. See tähendab tootlikkuse kasvu ja innovatsiooni toetavate poliit-kate toetamist, mitte devalvee-rimist. Stabiilne, kompetentne ja vastutustundlik valitsus koos parlamendienamusega on hä-davajalik, et jätkata, mida Mon-ti valitsus on alustanud.

Kuigi endiselt on tõenäoli-ne suhteliselt mahe üleminek, võib määratus juhtida refor-miteelt kõrvale. Eriti ebakind-lus, kas Itaalia suudab üle min-na tehnokraatlikult valitsuselt normaalsele. Sellest vaatevink-list ei ole Berlusconi seisukohad heaks uudiseks euroalale.

Väiksempi vihje, et Itaa-lia võib lukustuda taas poliiti-lisse ummikusse, paneb turud kahtlema, kas Itaalia hoiab kin-ni eelarve konsolideerimise ka-vast, seades nii ohtu riigi või-mekuse võlgu refinantseerida. Võlga, mis on euroala suurim 2 triljonit eurot ja 120% SKPst. See tähendab, et Itaaliat saab aida-ta, aga mitte päästa.

© PROJECT SYNDICATE

13. november 2012 **ÄRIPÄEV**
toimetaja Harry Tuul, tel 667 0182, e-post harry.tuul@aripaev.ee

Äriteenused

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

reklaam

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

29. novembril

VIRTUAALSE KOOSTÖÖ KORRALDAMINE

Koolitus annab:

- süsteemse ülevaate virtuaalse koostöö korraldamisest;
- võtteid, kuidas panna tööle meeskond, mille liikmed kohtuvad harva või üldse mitte;
- lahendusi osalejate endi elust võetud situatsioonidele.

Koolitaja on **ALGIS PERENS**

Koolituse hind on 349 eurot (+ km).

Äripäev

Täpsemad kavad aadressil www.koolitus.aripaev.ee

Info ja registreerimine telefonil **667 0100**, elektronposti aadressil koolituskeskus@aripaev.ee või koduleheküljel www.koolitus.aripaev.ee

SUUR KATLAVALIK

UUED MUDELID HEAD HINNAD

kojutootmine TASUTA

ostakatel.EE

HULGILADU
TEHNIKA 10, VIIRASTI, VIILJANDI TEL 52 67 072

Äri

teenuste rubriigi standardreklaam

42x57 mm hinnaga **30€**

Reklaami tellimine:
reklaam@aripaev.ee
Tel 667 0105 • faks 667 0200

VÄLISMAALT

Euroopa Berlusconi probleem

Silvio Berlusconi, Itaalia kolmekordne peaminister ja viimase kahe aastakümne juhtiv poliitik, mõisteti nüüd 4 aastaks vangi. Karistust vähendati ühele aastale. Kuid vähesed inimesed Itaalias või Euroopas usuvad, et Berlusconi tuhmub lähiajal poliitikast. Alles äsja ta teatas kavatsusest jääda poliitika-sse, kuigi ei kandideeri pea-ministriks neljandat korda.

Mis iganes rolli Berlusconi ka ei valiks, ei saa see olla marginaalne. Ta ei pruugi küll tahta olla kuningas, kuid ta võib kindlasti olla kuninga looja, omades Itaalia suurimat meediagruppi Mediaset. Ja arvestades tema põhjatud populaarsusreitingut, võib ta mängida *wild card* toetada euroskepti-kuid ja valitsusvastaseid seisukohti, püüdes tuua alla peami-nister Mario Monti tehnokraatlikku valitsust. Monti valitsus võttis Berlusconiilt ohjad üle novembris 2011.

Samal ajal olid Itaalia ja Euroopa ohtlikult lähedal kol-lapsile: Berlusconi valitsus oli lõhestunud, kuidas alandada laenude teenindamise kulu-

PAOLA SUBACCHI

Chatham House'i rahvusvaheliste uuringute direktor

”

Itaaliat saab aidata, aga mitte päästa

sid. Siseriiklik poliitiline um-mikseis ning Berlusconi võime-tus hõlvata Saksamaad ja Prant-susmaad lõppes spiraalina kas-vavate refinantseerimiskulude-ga. Monti valitsus on taastanud turu usalduse ja Itaalia rahvus-vahelise tõsiseltvõetavuse, kuid üldpilt on jäänud hapraks.

IMFi hinnangul jääb Itaalia majandus ka tuleval aastal lan-gusesse ning tööpuudus kas-vab. Vastus Itaalia majandus-probleemidele ei ole aga väl-jumine euroalalt ja naasmine paindliku rahvusvaluuta juur-de, nagu paneb ette Berlusco-ni. See on lubanud varem tõs-

Lepingute käsiraamatut koostab advokaadibüroo **Aivar Pilv**

Käsiraamatu novembri lisas:

- kinnisasi abikaasade ühisvarana
- aktsiate müük
- lepingute näidised

Autorid:

Advokaadibüroo Aivar Pilv vandeadvokaat Kairi Tuulmägi, jurist Marko Pilv, advokaat Veronika Aunpu

kasiraamat.aripaev.ee/lepingud

Äripäev

Tellimisinfo telefonil 667 0100

Äripäeva käsiraamat

TÕUSJA

Eile suurtest muutustest teatanud SASi aktsia sai positiivse tõuke.

SAS

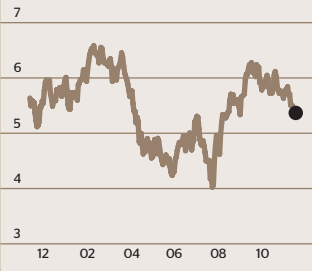
6,65 SEK +3,10% ▲

LANGEJA

EuroStoxx 50 indeksi suurim langeja oli eile Hispaania suurpank.

Banco Santander

5,42 EUR -1,45% ▼

ÄRIPÄEV 13. november 2012

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post romet.kreek@aripaev.ee

BÖRS

ETFe suletakse. Ka Balti ETF on olemas

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Tuleval aastal tähistab börsil kaubeldavate fondide tööstusharu oma 20. aastapäeva, kuid vaatamata meele tule populaarsuse kasvule suletakse ETFe rekordtempos.

Ka Balti aktsiatesse saab investeerida indeksifondi kaudu, mille leiab Vilniuse börsilt. Vilniuses on selline moodustis nagu OMX Baltic Benchmarki fond, mis küll liigse huvi pärast ei pea kaebama. Mullu oli fondiosakute käive kõigest 0,42 miljonit eurot ja tänava on käive 0,23 miljonit eurot. Fondi valitseb Leedu Orion Asset Management. Fond järgib OMX Baltic Benchmark GI indeksit. 2,3 miljoni eurose mahuga kääbusfondist oli oktoobris investeeritud Eestisse 53,8 protsenti varadest. Viie suurima investeringu seast leiab neli Eesti ettevõtet (Tallink 20,24 protsendise osakaaluga), Silvano FG, Olympic EG ja Tallinna Kaubamaja. Fondi haldustasu on üks protsenti, sisenemistasu kaks protsenti ja lunastustasu üks protsent, kuid kui sellega teha tehingud börsil, siis kahte viimast tasu ei ole, küll aga on maaklerteenuse tasud.

Eesti pensionifondidegi seas raha edasipaigutamisel ülipopulaarsed ETFe on lisandunud nagu seeni pärast vihma. Viie aastaga on USAs ETFide arv kolmekordistunud ja see ulatub 1450ni. Kui varem võis olla probleem, et ei leidnud sobiva riskiga fondi, siis nüüd on ETFide nimekirjad nii pikad, et need pigem peletavad eemale, kui meelitavad investeerima. Nagu ikka, suurimad fondid muutuvad üha populaarsemaks ja väiksemaid likvideeritakse huvi puuduse tõttu.

ETFide varade maht on viie aastaga kasvanud 111 protsenti, 1,3 triljonile dollarile, olles kasvanud kiiremini kui aktiivselt juhitud fondide maht (kasv 11 protsenti).

ETFide trump on nende lihtsus ja madalad valitsemistasud. "Loodud on kohutavalt palju ETFe," kurtis Bloombergile Charles Schwab Investment Advisory ETFide analüüsi tegevdiirektor Michael Iachini. "Nii luuakse ka fonde, mille vastu investorid huvi ei tunne ega osta neid. Et olla ETFidega edukas, tuleb pakkuda toodet esimesena või teistest paremini."

Esimene ETF SPDR S&P 500 ETF Trust loodi 1993. aastal (USA börsisümbol SPY). Fondi maht on 109 miljardit dollarit.

Konkurents ETFi teenuse pakkujate vahel tiheleb. Maailma suurim varahaldur ja ETFide pakku-

ja BlackRock teatas, et kärbib kuue ETFi tasusid ja loob neli uut ETFi.

"Me püüame alandada suurte, likviidsete põhitüüpi ETFide tasusid," ütles Blackrocki juht Laurence Fink septembris.

Eksootilisi fonde suletakse. Osa suletavaid fonde on eksootilised. Russell likvideerib 25 fondi, mis on konstrueeritud kõrgele või madalale volatiilsusele, beetale või spetsiifilise hinna-kasumi suhtarvule. Direxon sulgeb üheksa võimendusega ETFi, kus kasutatakse tuletistehinguid, et suurendada tootlust või võimendada liikumisi vastassuunas. Näiteks likvideeritakse Ladina-Ameerika kolmekordse võimendusega langusele panustav fond ning kolmekordse võimendusega BRIC-maade tulusule mängiv fond. Lisaks on terve müriaad ka teisi fondivalitsejaid, kes fonde sulgevad. Kõigile ei jätku tähelepanu ja investorite raha.

Vaatamata suletavatele fondidele jääb investoreile USAs piisavalt ETFide valikut ja konkureerivaid fonde. Loodetavasti luuakse kunagi ka Eestis mõni börsil kaubeldav Balti fond, millel on alternatiiv olemas Leedus. Ka indeksifondi puhul on probleem alusvara ehk Balti aktsiate puudulik likviidsus ning laiad aktsiate ostu-müügihinnad käärid. Kuid kui huvi puudub, ei ole siin midagi head loota.

Taust**USA kümme suurimat ETFi**

Fond

VANGUARD TOTAL STOCK MARKET ETF

Vanguard S&P 500 ETF
Vanguard Total Bond Market ETF
SPDR S&P 500
SPDR Gold Shares
Vanguard Total Intl Stock Idx ETF
Vanguard MSCI Emerging markets ETF
iShares MSCI Emerging Markets Index
iShares MSCI EAFE Index
PowerShares QQQ

ALLIKAS: FINANCE.YAHOO.COM

Et olla ETFidega edukas, tuleb pakkuda toodet esimesena või teistest paremini.

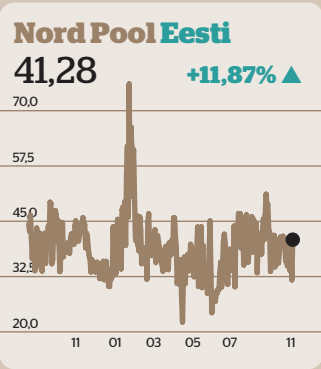
Charles Schwab Investment Advisory ETFide analüüsi tegevdiirektor Michael Iachini

6000

töökohta kaotab Põhjamaade lennufirma SAS ning müüb lisaks veel vara, et garanteerida laenu saamine regiooni pankadelt.

ELEKTER

Elektri hind on aktsiaturgudest tunduvalt püsimatum.

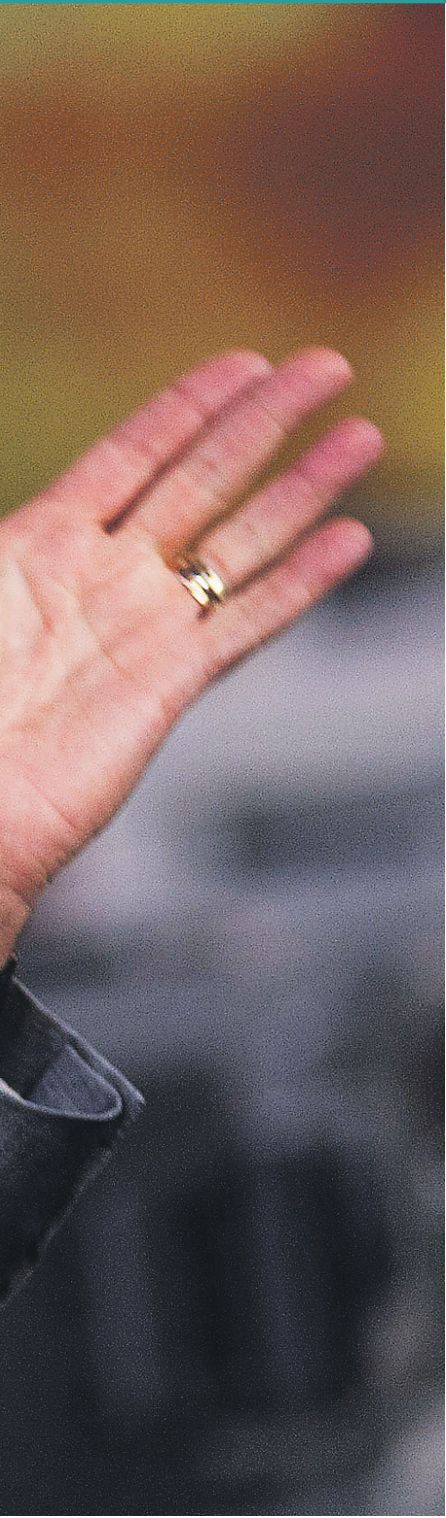
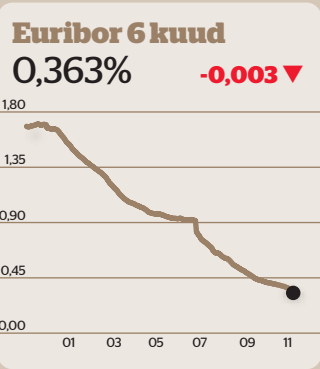
VALUUTA

Euroala kriis kogub tuure, euro langeb.

INTRESS

Euroopa Keskpanga baasintressimäärade langetamine surub Euribori alla.

“ME püüame alandada suurte, likviidsete põhitüüpi ETFide tasusid,” ütles Blackrocki juht Laurence Fink.

FOTO: BLOOMBERG

sümbol	varade maht mld USD	valitsemis- tasu %	kategooria
VTI	201,4	0,05	USA aktsiad
VOO	116,5	0,05	USA aktsiad
BND	115,0	0,10	võlakirjad
SPY	109,0	0,09	USA aktsiad
GLD	75,4	0,40	kuld
VXUS	75,3	0,18	rahvusvahelised aktsiad
VWO	71,3	0,20	arenevate turgude aktsiad
EEM	38,2	0,67	arenevate turgude aktsiad
EFA	37,0	0,34	välisaktsiad
QQQ	34,8	0,20	USA aktsiad

111%

ok kasvanud viie aastaga USAs ETFide maht, mis ulatus 1,3 triljoni dollarini.

RAHA

reklaam

Kommerts pankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %									
	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijägil	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa	
Sampo Pank****	0,01	0,01**	0,01	0,10	0,20	0,35	0,40	0,50	Kontakteeruge pangaga		65/300(4)	
Swedbank***	0,01 (7)	-	-	-	0,06	0,16	0,26	0,36	0,46	0,56	190	
Swedbank***	0,01 (7)	-	0,05	0,05	0,10	0,20	0,30	0,40	0,50	0,60	6000	
Tallinna Äripank	-	0,05	0,15	0,20	0,40	0,60	0,90	1,20	1,30	-	200	
Tallinna Äripank (3)	-	0,05	0,35	0,40	0,60	0,85	1,15	1,50	1,60	-	200	
Nordea Pank	0,10	-	0,15	0,20	0,25	0,55	0,65	0,80	-	-	320	
Citadele Pank	-	-	0,10	-	0,40	0,60	0,70	1,20	1,30	1,30	150	
Versobank	0,05	0,10	0,70	0,80	0,90	1,20	1,40	1,60	1,90	2,40	350	
DNB	0,25 (7)	-	0,50	-	0,70	0,90	1,05	1,20	1,30	1,40	300	
UniCredit Bank	0,10 (9)	-	0,60	0,70	0,75	0,90	1,15	1,40	-	-	300/3000 (9)	
SEB	0,01	0,01	0,00	0,00	0,01	0,15	0,20	0,40	0,40	0,70	100***	
LHV Pank	0,10 (10)	-	0,70	0,80	0,90	1,20	1,20	1,20	-	-	500	
Krediidipank	-	0,01	0,15	0,25	0,30	0,55	0,75	1,00	1,20	1,20	100/200(4)	
BIGBANK	-	-	0,15	0,20	0,25	0,45	0,45	0,90	1,25	2,00	300-1500	
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,45	0,45	0,90	1,25	2,00	1500-30 000	
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,50	0,50	0,95	1,30	2,05	üle 30 000	

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,15	0,25	0,25	0,55	0,60	0,75	-
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,35	0,65	0,80	0,95	200
Citadele Pank	0,10	-	0,40	0,60	0,70	1,20	200
Versobank	0,40	0,50	0,70	1,00	1,20	1,50	500
DNB	0,25	-	0,35	0,60	0,90	1,20	300
UniCredit Bank	0,25	0,30	0,35	0,50	0,70	1,00	300/3000(9)
SEB	0,05	0,05	0,10	0,35	0,55	0,70	200
LHV Pank	0,40	0,50	0,70	0,90	1,10	1,20	700
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot ** juriidiline isik ***avades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaal pang. klientidele (4) kontoris (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojärgilt. (9) juriidilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäägit **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontakteeruge pangaga

Too oma aktsiad üle.

LHV Pangas on Balti väärtpaberite hoidmine tasuta.

Tutvu tingimustega ja küsi lisainfot lhv.ee

VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▲

8,5809

EUR/RUB ▲

40,2398

Austraalia dollar	AUD	1,2200	Rumeenia leu	RON	4,5293
Bulgaaria leev	BGN	1,9558	Rootsi kroon	SEK	8,5809
Hiina jüaan	CNY	7,9333	Singapuri dollar	SGD	1,5572
Hongkongi dollar	HKD	9,8704	Suurbritannia nael	GBP	0,8020
India ruupia	INR	69,8830	Sveitsi frank	CHF	1,2057
Jaapani jeen	JPY	101,1300	Taani kroon	DKK	7,4577
Kanada dollar	CAD	1,2725	Tai baat	THB	39,0200
Korea won	KRW	1386,2800	Tšehhi kroon	CZK	25,3660
Leedu lilt	LTL	3,4528	Türgi liir	TRY	2,2900
Läti lant	LVL	0,6963	Ungari forint	HUF	283,6000
Norra kroon	NOK	7,3030	USA dollar	USD	1,2735
Poola zlott	PLN	4,1706	Venemaa rubla	RUB	40,2398

BÖRSIKAUBAD

Kütused 12.11

Nafta IPE, bbl	109,81
Nafta NYMEX, bbl	85,97
Mootoribensiin, t	962,00
Diislikütus, t	978,25
Kerge kütteõli, t	934,25
Masuut (1% väävel), t	598,00
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,525

Põllumajandus 12.11

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USc/nael	153,05
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	533,90
Kakao NYBOT, USD/t	2375,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	219,50
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	474

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Värvilised metallid 09.11

USD/t	
Alumiinium LME	1907,5
Vask LME	7536,5
Plii LME	2156,5
Nikkel LME	15950
Tina LME	20195
Tsink LME	1893

Väärismetallid 12.11

USD/unts, unts = 31,1035 g	
Kuld COMEX	1734,70
Plaatina NYMEX	1565,75
Palladium NYMEX	613,50
Höbe COMEX	32,54

Tallinn

12.11

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,690	-3,43	3 383	-	-13,0%	0,35	0,0%
Baltika	0,530	1,92	4 718	-	-41,9%	2,18	0,0%
Ekspress Grupp	1,020	-0,97	1316	23,8	3,2%	0,77	0,0%
Harju Elekter	2,460	0,41	1515	11,5	8,4%	0,96	2,8%
Järvevana	0,515	0,00	1406	-	-0,1%	0,61	0,0%
Merko Ehitus	6,000	0,33	7 194	-	-2,2%	0,96	0,0%
Nordecon	1,170	-2,50	7 985	164,3	0,8%	1,29	0,0%
Olympic EG	1,540	0,00	128 871	11,9	25,0%	2,99	6,5%
Premia Foods	0,659	0,30	1976	592,8	0,1%	0,64	16,7%
Silvano FG	3,180	-1,55	41 791	12,0	18,1%	2,17	0,0%
Tallink Grupp	0,690	1,02	57 401	8,6	7,7%	0,66	0,0%
Tin Kaubamaja	5,400	0,00	8 013	10,2	16,4%	1,68	6,5%
Tallinna Vesi	9,330	-0,11	20 211	8,6	31,2%	2,69	9,0%
Trigon PD	0,319	10,00	824	-	-75,6%	0,62	0,0%
Skano Group	1,310	3,15	3 764	2,9	26,6%	0,78	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Vilnius

12.11

aktsia	sulgemis-hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,05	-0,49	-	3,4	5,2
City Service	1,710	0,59	6,6	1,0	13,5
Invalda	2,010	1,52	-	0,9	-
Linas Agro	0,555	1,09	3,4	1,2	-
Snaige	0,534	4,50	-	2,1	-
TEO LT (Telekomas)	0,684	0,88	11,4	1,9	8,5

Helsingi

12.11

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Elisa Comm.	16,22	-1,40	11,8	3,2	8,0
Finnair	2,24	1,82	-	0,4	-
Fortum	13,94	-0,14	10,1	1,3	-
Neste Oil	9,35	-0,48	-	0,9	3,7
Nokia	2,13	1,91	-	1,0	9,4
PKC Group	13,48	0,15	9,6	1,8	4,5
Stockmann	14,00	-0,99	19,6	1,2	3,6
Stora Enso	4,83	-1,19	12,0	0,7	-
UPM Kymmene	8,24	-0,72	12,8	0,6	7,3
YIT	14,85	-0,87	11,3	1,9	4,7

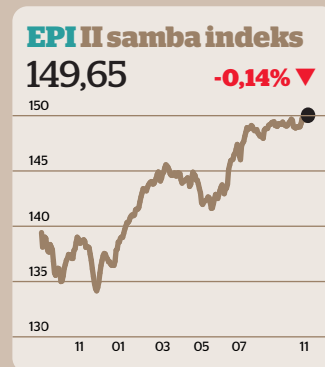
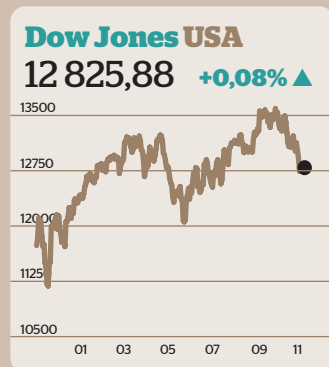
Otsid võimalusi investeerida liigse riskita? Kui usud arenevate turgude valuutadesse, ava meil uus investeerimishoius.

Otsustamiseks on aega kuni 20.11.2012.

Teenuse pakkuja on Swedbank AS. Tutvu teenuse tingimustega www.swedbank.ee, vajaduse korral konsulteeri spetsialistiga telefonil 613 1606.

22 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 13. november 2012

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

raamatupidaja.ee

21. novembril

Radisson Blu Hotel Olümpia Tallinn

23. novembril

Hotell Tartu

TOOMAS VILLEMS,
audiitor

Lemmiklektori loeng: Ülevaade muudetud RTJ-dest ja majandusaasta aruande koostamine

Käsitlemisele tulevad teemad:
Lühiülevaade maksuseaduste muudatustest, mis jõustuvad 01.01.2013.

Lähiaja arengud raamatupidamisarvestuses uute Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivide valguses.

Ülevaade 2013. a jõustuvatest Raamatupidamise Toimkonna juhenditest.

Mõningatest nüanssidest rahavoogude aruande koostamisega seondult.

Tähelepanekud enamlevinud vigadest, mida on tehtud aastaaruannete koostamisel.

Äripäev

Loengu **soodushind** kuni 16.11.2012 registreerudes 159 eurot (+km), hiljem 199 eurot (+km). Lisainfo ja registreerimine telefonil **667 0411** või

www.seminar.aripaev.ee

Telli ja võida!

Kõikide "Hindamatu" tellijate vahel loosime välja ajakirja Imeline Ajalugu kolm poole aasta tellimust väärtusega 26 eurot.

“

Enamik ettevõtteid ei jäta kivi kivi peale, kui on vaja kindlaks teha, mis inimeste maksevalmidust mõjutab. Miljoni dollari küsimus on: *mida inimesed tegelikult tahavad?*

„Hindamatu“ annab sellele ootamatu ja otsekohese vastuse.

Äripäev raamatuklubi

Jälgige meie tegemisi ka
twitter.com/raamatuklubi
ja Facebookis

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

09.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,12	3,23	3,17	-	15,81	14,10	12,21	-	12 637 598
Avaroni Privaatportfell B, EUR	12,94	12,94	12,94	-	9,92	8,26	20,47	-	4 493 381
Avaron Ida-Euroopa Völakirjafond A, EUR	10,21	10,21	10,21	-	-	-	-	-	4 415 933

Compensa Life

08.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,22	-	11,90	7,60	9,10	1,20	4 776 764
Völakirjaportfell, EUR	-	-	11,72	-	5,90	6,00	5,30	-	480 034

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 31.10.2012. Völakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 31.10.2012.

Danske Capital AS

09.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Sampo Pension 25, EUR	0,95	0,96	0,96	1,06	8,29	8,39	4,21	1,90	10 415 055
Sampo Pension 50, EUR	1,09	1,10	1,10	1,54	8,50	8,90	4,19	1,11	140 360 392
Sampo Pension Intress, EUR	0,87	0,88	0,88	0,68	7,56	7,35	4,11	3,49	3 180 233
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension 100 Pluss, EUR	1,34	1,38	1,36	8,15	10,79	11,68	7,47	1,96	2 808 821
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension Intress Pluss, EUR	0,75	0,77	0,76	3,03	8,39	7,79	3,87	0,00	157 718

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

09.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,91	0,92	0,92	0,01	5,32	5,02	3,93	4,27	8 373 048,50
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,08	1,09	1,09	1,96	8,27	7,05	4,75	0,36	37 960 451,52
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,60	0,61	0,61	-	6,39	5,66	-	-	1 288 243,38
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,82	0,84	0,83	2,11	9,46	9,20	-	-	463 119,57
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,86	0,88	0,87	2,85	10,20	9,49	-	-	507 825,97
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,80	0,82	0,81	3,83	8,54	7,39	-	-	521 723,81

LHV Varahaldus

09.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,32	1,34	1,34	2,05	11,44	7,97	6,55	3,26	137 157 566
Pensionifond M, EUR	1,07	1,08	1,08	1,37	10,26	7,88	6,31	5,27	21 142 846
Pensionifond S, EUR	1,16	1,17	1,17	0,81	8,27	7,04	5,79	7,45	31 792 624
Pensionifond XL, EUR	1,11	1,12	1,12	2,24	11,45	7,71	5,76	2,81	33 287 173
Pensionifond XS, EUR	1,07	1,08	1,08	0,75	8,54	7,59	6,22	7,18	7 637 426
Täiendav Pensionifond, EUR	1,23	1,24	1,24	8,02	11,66	7,38	6,54	0,50	4 211 433
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	8,14	8,22	8,22	13,16	12,37	12,55	8,08	-	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	5,20	5,25	5,25	13,23	12,37	12,53	8,08	-	3 829 203
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	7,61	7,69	7,69	15,11	5,92	-0,37	0,10	-6,31	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	4,87	4,91	4,91	15,11	5,90	-0,39	0,09	-	1 230 657

Nordea Pensions Estonia

09.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,89	0,90	0,90	2,29	8,62	8,59	5,28	0	43 305 027,82
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,72	0,73	0,73	2,96	9,26	9,8	0	0	4 626 628,30
Nordea Pensionifond B, EUR	0,87	0,88	0,88	1,53	8,96	8,91	5,01	0	9 732 979,35
Nordea Pensionifond C, EUR	0,82	0,82	0,82	0,80	6,81	7,31	4,1	0	1 866 092,96
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,04	1,06	1,05	12,56	9,4	10,08	7,01	0	2 748 081,05
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,70	0,71	0,70	0,00	7,74	7,86	0	0	450 416,12

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5-58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@sampopank.ee, www.danskecapital.ee, www.sampopank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee
AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11,

Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
NORDEA PENSIONSESTONIA AS Liivalaia

45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
TRIGON FUNDS Viru väljak 2, Metro Plaza 5. korrus, Tallinn 10111, tel 667 9200, faks 667 9201, fond@trigon.ee, www.trn.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensallife.ee, www.compensallife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

majanduslangus tabas Jaapanit viimase 15 aasta jooksul, kui saareriigi majandus kukkus kolmandas kvartalis aastaga 3,5% võrra.

Robert Murray: Ameerika inimesed on teinud oma valiku. Nad on otsustanud, et Ameerika peab muutma enda kurssi nendelt põhimõtetelt, millega see asutati.

Murray Energy juht palus isegi jumalalt andestust ning pidas oma lubadust koondada enda firmast töötajaid, kui Barack Obama valitakse tagasi teiseks ametiajaks.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

09.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	113,05	112,49	112,49	-	7,03	7,32	-	-	-
Konservatiivne, EUR	110,03	108,94	108,94	-	3,62	4,43	-	-	-
Tasakaalustatud, EUR	109,08	107,47	107,47	-	1,78	2,79	-	-	-
Progressiivne, EUR	103,38	101,35	101,35	-	-0,84	0,60	-	-	-
Agressiivne, EUR	107,62	105,51	105,51	-	-0,32	1,07	-	-	-
Investeeringisportfelliid:									
Mandatum Life Fixed Income, EUR	138,21	137,53	137,53	-	8,05	8,35	5,65	-	-
Mandatum Life Global Food, EUR	120,25	117,89	117,89	-	-8,10	-6,70	3,73	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities, EUR	107,59	105,48	105,48	-	8,09	4,18	-	-	-
Mandatum Life Global Equity, EUR	134,36	131,72	131,72	-	1,39	3,52	2,21	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	153,51	150,50	150,50	-	11,21	11,98	3,84	-	-

Swedbank Investeeringimisfondid AS

09.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,80	0,80	0,80	2,07	6,42	6,67	3,90	1,35	39 413 503,10
Pensionifond K2, EUR	0,87	0,88	0,88	3,45	8,32	8,62	4,97	-0,58	150 648 148,06
Pensionifond K3, EUR	1,00	1,01	1,01	6,30	9,46	9,97	6,38	-1,66	376 219 353,66
Pensionifond K4, EUR	0,73	0,73	0,73	10,78	10,45	10,91			24 773 944,52
Pensionifond V1, EUR	1,15	1,17	1,16	4,45	9,04	9,04	5,60	-1,83	9 040 618,46
Pensionifond V2, EUR	0,87	0,89	0,88	7,91	9,62	9,62	6,37	-4,16	16 355 331,47
Pensionifond V3, EUR	0,99	1,01	1,00	13,09	9,86	10,45	6,27	-7,60	31 716 525,44
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	3,73	3,82	3,76	23,02	-2,57	-9,66	-3,86	-18,08	5 528 664,57
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	7,99	8,19	8,07	26,38	32,43	23,16	3,63	-21,83	27 081 241,69
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	3,11	3,19	3,14	25,65	20,58	9,15	-5,47	-27,93	7 291 215,85
Fondifond 100, EUR	9,20	9,44	9,30	17,08	11,22	11,15	6,27	-7,17	59 727 713,31
Fondifond 30, EUR	10,73	11,01	10,84	6,39	10,20	11,06	4,76	-0,81	14 028 100,47
Fondifond 60, EUR	10,11	10,37	10,21	11,06	11,00	11,33	5,89	-3,75	50 420 120,88
Venemaa Aktsiafond, EUR	14,58	14,95	14,73	28,05	12,73	7,49	6,28	-11,13	50 090 277,21

ASSEB Varahaldus

09.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiline Pf, EUR	0,708	0,715	0,715	2,98	6,76	6,34			7 803 669,54
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,900	0,909	0,909	0,86	5,47	4,99	4,31	4,52	51 424 170,07
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,814	0,823	0,823	1,02	4,10	3,81	3,16		11 358 316,54
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,934	0,944	0,944	1,70	5,94	5,32	3,75	-3,01	259 133 921,94
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,874	0,883	0,883	13,46	10,35	8,09	6,31	-5,84	13 052 035,89
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,117	1,129	1,129	4,00	5,43	4,48	4,47	-1,77	10 082 448,06
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	6,814	6,951	6,883	11,340	10,730	10,590	6,890	-8,340	4 050 392,00
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,219	8,385	8,302	7,900	9,570	9,060	5,570	-5,840	6 063 804,00
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,499	10,711	10,605	3,680	10,100	9,650	5,590	-0,230	1 085 933,00
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	12,904	12,904	12,904	5,420	17,340	15,740	9,260	4,830	64 117 567,00
SEB Geneerilise Farmaatsia Fond A, EUR	9,158	9,250	9,158	13,080	8,090	6,500	4,590	-2,280	2 534 983,00
SEB Kasvufond A, EUR	6,022	6,143	6,083	22,350	16,170	4,010	1,020	-9,350	14 083 763,00
Vahendatavad Fondid *									
SEB Guarantee Fund 80, EUR	98,960	99,455	98,960	3,720	-0,410	-0,330	-3,300	-0,230	31 122 706,00
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,489	1,489	1,489	2,960	11,350	10,620	5,870	4,580	394 270 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	128,317	128,317	128,317	3,100	3,440	5,510	6,080	-	148 070 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	125,708	126,965	125,708	3,890	12,080	11,450	-	-	2 036 650 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,269	1,269	1,269	0,140	-0,300	-0,200	-0,030	-	48 400 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	103,342	104,375	103,342	-	3,460	-	-	-	257 650 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	104,026	104,026	104,026	-	2,470	-	-	-	149 740 000,00
SEB Strategy Growth Fund	102,845	103,873	102,845	-	2,950	-	-	-	188 580 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	102,358	103,382	102,358	-	2,550	-	-	-	275 240 000,00
SEB Global Chance/Risk Fund, EUR	0,750	0,766	0,758	15,990	9,600	11,770	10,960	-1,420	185 460 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,666	2,720	2,693	20,420	19,740	9,740	4,070	-8,780	137 280 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,421	2,469	2,445	17,120	4,140	-6,930	0,240	-10,480	75 260 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,119	9,303	9,211	25,290	6,500	-3,740	4,810	-5,120	297 550 000,00
SEB Ethical Europe Fund, EUR	2,169	2,213	2,191	18,680	16,500	15,900	6,100	-6,900	15 930 000,00
SEB Europe Chance/Risk Fund, EUR	1154,233	1177,551	1165,892	18,910	15,450	15,820	6,180	-7,870	15 160 000,00
SEB Europe Fund, EUR	3,184	3,248	3,216	18,480	16,220	16,430	6,710	-6,470	346 510 000,00
SEB Nordic Fund, EUR	6,527	6,659	6,593	22,400	17,650	16,140	7,670	-3,830	74 500 000,00
SEB Nordic Small Cap Fund, EUR	164,117	167,433	165,775	21,370	17,680	15,830	-	-	42 080 000,00
SEB North America Chance/Risk Fund, EUR	3,736	3,812	3,774	17,620	12,200	14,780	14,530	1,330	242 230 000,00
SEB Japan Chance/Risk Fund, EUR	0,372	0,380	0,376	21,380	-2,970	-0,660	1,030	-7,450	20 862 249,00
SEB Asia ex Japan Fund, EUR	6,795	6,933	6,864	18,680	14,840	14,680	12,710	1,190	173 338 415,00
SEB Asia Small Caps ex Japan Fund, EUR	3,474	3,544	3,509	17,840	29,690	27,340	8,830	-2,220	57 994 849,00
SEB Concept Biotechnology, EUR	42,898	43,327	42,898	20,390	18,800	33,140	-	-	118 420 000,00
SEB Medical Fund, EUR	3,267	3,300	3,300	11,400	15,730	25,900	16,680	5,270	31 980 000,00
SEB Asset Selection Fund, EUR	13,160	13,426	13,293	9,610	-7,680	-6,240	-1,480	-	1 080 560 000,00
SEB Key Select, EUR	9,613	9,661	9,613	3,160	-0,150	-1,430	-2,250	-	98 730 000,00
SEB Listed Private Equity Fund, EUR	163,839	167,149	165,494	19,990	27,930	22,300	11,140	-	211 450 000,00

* Vahendatavate fondide tagasisvõtmis- ja väljalaskehindude saab vaadata www.seb.ee/fondidkursid. Fondide mahud on seisuga 30.09.2012.

Trigon Funds

09.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	83,98	86,55	85,69	29,31	-11,15	-17,86	-15,56		2120 020
Balkani Fond, EUR	12,50	12,95	12,69	29,53	35,33	19,91	3,39	-16,52	6822 010
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	159,59	164,48	162,85	23,47	16,31	8,70	1,50		4120 162
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	12,01	12,44	12,20	28,30	12,77	17,14	-5,18	-16,50	1750 359
Uus Euroopa Väärtusfond, EUR	19,58	20,28	19,88	17,92	20,80	19,86	10,99	-7,47	15870 026
Venemaa Top Picks Fond, EUR	19,86	20,56	20,16	35,56	6,67	1,83	14,70	-3,35	9458 164

Äripäeva käsiraamat

UUDISKIRI
Õigusuudised Äripäeva käsiraamatute tellijale

Õigusuudised novembris

TÖÖÕIGUS

ÄRIÕIGUS

VÕLAÕIGUS

PANKROTIÕIGUS

TÄITEMENETLUS

ASJAÕIGUS

Novembri Uudiskirja autorid

Toomas Taube
Advokaadibüroo
Tark Grunte Sutkiene
partner, vandeadvokaat

Tanel Tark
Advokaadibüroo
Tark Grunte Sutkiene
vandeadvokaat

Uudiskirja koostab
advokaadibüroo
Tark Grunte Sutkiene
www.tarkgruntesutkiene.com

TARK
GRUNTE
SUTKIENE

Projekti juhib Aare Tark, advokaadibüroo
Tark Grunte Sutkiene vandeadvokaat, juhtivpartner

Äripäev

Loe Uudiskirju: käsiraamat.aripaev.ee
Äripäeva käsiraamatute toimetuse info: 667 0 100 käsiraamat@aripaev.ee

Bill Gross: USA fiskaalkuristik on reklaamitust sügavam. Tegu on Suure kanjoniga. Washington lükkab edasi eelarvekärped ning suurendab tulusid vaid marginaalselt.

Võlakirjakuningana tuntud investor hoiatas oma kliente USAs aset leidva eest.

TÕUSJAD

Ruukki Group

0,44 EUR

+4,76%

Snaige

0,53 EUR

+4,50%

RIM

8,90 USD

+4,22%

SAS

6,65 SEK

+3,10%

Scanfil

0,84 EUR

+2,44%

Barclays

234,90 GBp

+2,06%

Hiina eksport tõusis oktoobris viie kuu tippu, kasvades aastaga 12% võrra. Eksperdid näevad selles jõulutellimuste kasvu.

USAst saab maailma suurim naftatootja

Kildagaasi revolutsioon on ümber kujundamas maailma energiamaastikku ning selle eredaim näide tuleb ilmselt aastal 2017, kui Rahvusvahelise Energiagentuuri (IEA) sõnul peaks maailma suurimaks naftatootjaks tõusma USA, möödudes Saudi-Araabiast ja Venemaast. See võib luua aga olulisi probleeme maailma geopoliitikas.

Tegu on esimese korraga, kuid arenenud maailma kõige hinnatum energiaprognosija on selle ennustuse teinud, vahendas Financial Times. Tegu on ehtsa näitega, kuidas Põhja-Ameerika raskesti kättesaadavate õli ja gaaside ammutamishüpp on muutmas maailma nafta tasakaalu.

Samas hoiatab osa analüütikuid, et USA naftabuud on endiselt lapsekingades ning miski ei garanteeri, et IEA prognoositud kasvumahud realiseeruvad.

Importijast eksportijaks. Esmaspäeval avaldatud iga-aastases maailma energiaturu väljavaates ütleb IEA, et aastaks 2030 muutub praegu 20% enda kogu energiavajadustest importiv USA põhimõtteliselt iseseisvaks energiatarbijaks. Agentuuri sõnul on see ka osaliselt põhjus, miks rahvusvaheline naftakaubandus muudab suunda ja kandub Aasiasse.

Kui IEA ennustus peab paika, siis see võib tähendada olulisi probleeme maailma toorainete turgudele ja üldisele geopolitiilisele maastikule. Osa analüütikuid kahtleb, kas iseseisva energiatootjana kaitseb USA endiselt maailma kriitilise tähtsusega mere- ja kaubandusteid ning kas Hiina võiks võtta selle rolli enda kanda.

USAs suureneb juba praegu kodumaiste kütuste tootmine, millele lisaks mängivad rolli Obama esimese administratsiooni ellu rakendatud transpordi kütusesäästlikkust tõstvad meetmed. IEA sõnul viib see riigi naftaeksporti vajaduste olulise vähenemiseni, mis agentuuri sõnul peaks 10 aasta pärast kukkuma 10 miljonilt barrelilt päevas 4 miljonile. Agentuur ütleb, et 2035. aastaks saab Põhja-Ameerikast nafta eksportija.

“USA, kes importis suurel hulgal naftat Lähis-Idast, ei hakka mõne aasta pärast sealt enam midagi importima,” ütles Financial Timesile IEA peaökonomist Fatih Birol.

FREDY-EDWIN ESSE
fredy-edwin.esse@aripaev.ee

Esmaspäeval avaldatud iga-aastases maailma energiaturu väljavaates ütleb IEA, et aastaks 2030 muutub praegu 20% enda energiavajadustest importiv USA põhimõtteliselt iseseisvaks energiatarbijaks.

TULEMUS

Online vedas Ekspressi käibekasvu

Eile avalikustas Ekspress Grupp oma oktoobri müügitulu, mis kasvas aastases võrdluses 3,6%, peamiselt tänu heale online-meedia segmentile.

Oktoobris kasvas Ekspress Grupi käive võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 3,6%, 5,48 miljoni euron. Tugevat kasvu näitas online-meedia segment, kasvatades käivet võrreldes eelmise aasta oktoobriga 32,1%. Segmenti käive küündis 1,04 miljoni euron.

Firma sõnul on positiivne ka perioodiliste väljannete segmenti 4%-line kasv, millele aitas kaasa raamatute ja DVD-sarja tugev müük, mis omakorda mõjutas positiivselt ka üksikmüügitulusid.

Samuti näitas kasvu ajakirjade reklaamimüük nii Eestis kui ka Leedus. Trükiteenuste segmenti käive langes oktoobris kokku 1%, 2,69 miljoni euron. Langus on tingitud paberimüügi ja muude teenuste käibe alanemisest, trükiteenuste maht ja müügitulud kasvasid, teatas firma.

HOIATUS

Goldman hoiatab Lõuna-Euroopa aktsiate eest

Hispaaniast, Itaaliast, Kreekast ja Portugalist teenitavast tulust enim sõltuvad firmad on aktiaturgudel tegemas viimase viie aasta suurimat rallit, mis Goldman Sachsi analüütikute hinnangul võib ärgitada investoreid aktsiaid lühikeseks müüma.

Panga andmeil tõusid 2. novembrile eelnenud 15 nädalaga nendesse riikidesse müüvate firmade aktsiad keskmiselt 21%, samas kui USAsse, Hiinasse ja Euroopa tugevatesse majandustesse eksportivate firmade aktsiad kallinesid 5,3% võrra.

Sarnased rallid nn Euroopa perifeerias tegutsevatele ettevõtetele lõppesid ajavahemikul 2010 november kuni 2012 juuli keskmiselt 44% langusega, nähtub Bloombergi andmetest.

“Ei ole mingit kindlat tõestust selle kohta, et asjad on paremaks läinud,” kommenteeris Bloombergile aktsiastrateeg Sharon Bell.

LANGEJAD

Molycorp

7,13 USD

-4,87%

Orica

24,01 EUR

-3,96%

Veolia

7,72 EUR

-2,25%

Toyota Motor

3085,00 JPY

-1,75%

Banco Santander

5,42 EUR

-1,45%

G4S

249,80 GBp

-1,42%

Microsofti uus tahvelarvuti Surface on loialt alustanud müüki. Põhjused on mitu: vähe edasimüüvaid poode, saadaval peamiselt Microsofti online'i-poes ning kasinad laovarud.

ÄRIPÄEVA KOOLITUSED

27. novembril

IGAPÄEVAKEELE KASUTAMISE NÄPUNÄITED

Kuidas kirjutada tekste hästi ja õigesti?

Koolitus annab:

- oskuse tähele panna trükisõnas ja elektroonilises pressis levinud keelevigu ning sõnastushälbeid;
- arusaamise, kuidas tekst ja mõte omavahel haakuvad;
- võimaluse ise vigu leida ja parandada;
- oskuse ennast täpselt ja hästi väljendada ning vigu vältida;
- teadmised, mida saad kohe kasutama hakata.

Äripäev

Koolitaja on **HELVE HENNOSTE**
Koolituse hind on 199 eurot (+ km).

Täpsemad kavad aadressil
www.koolitus.aripaev.ee

28. novembril

KÕNELEMINE – SEE ON IMELIHTNE!

Kuidas muuta oma kõne veenvaks ja meeldejäävaks?

Koolitus annab:

- oskuse oma mõtteid selgelt ja arusaadavalt esitada;
- juhiseid suurema esinemisjulguse ja -valmiduse saavutamiseks;
- arusaama kõne psühholoogiast ja tehnikast;
- näpunäiteid, mille abil vältida esinemisvigu ja ületada kõnetakistusi;
- rea kasulikke harjutusi oma kõneoskuste treenimiseks.

Koolitaja on **MARTIN VEINMANN**
Koolituse hind on 279 eurot (+ km).

Info ja registreerimine telefonil **667 0100**, elektronposti aadressil
koolituskeskus@aripaev.ee või koduleheküljel **www.koolitus.aripaev.ee**